

**Nowe produkty i usługi:
Idea.net, MiniPOP**

Prawa dziecka

**Nie takie gry
straszne**

w s z y s t k o p o d k o n t r o l ą . . .

w sieci IDEA

zwłaszcza finanse. Niezwykłe atrakcyjne stawki za połączenia w kraju (do 20% niższe od innych dostępnych na rynku) i za granicą to tylko jeden z elementów systemu kontroli kosztów. Drugim jest usługa Limit Info. Dzięki niej możesz na bieżąco monitorować wszelkie wydatki związane z użytkowaniem telefonu. Krótkie wiadomości sms będą informować Cię np. o przekroczeniu określonego przez Ciebie limitu połączeń. W ten sposób Meritum stanie się źródłem poważnych oszczędności, które będziesz mógł zainwestować, osiągając dodatkowy zysk.

Idź z postępem. **p r z e j d ź d o M e r i t u m**

Informacja Handlowa 0 800 123456
www.idea.pl

Meritum - nowa marka telefonii komórkowej dla ludzi biznesu niedostępna w salonach sprzedaży.
Oczekuj wizyty naszego przedstawiciela handlowego.

Szanowni Państwo,

Premierą w czerwcowym numerze naszego magazynu jest *Idea.net*, usługa świadczona wspólnie przez PTK Centertel i firmę *tp.internet*. Mogą z niej skorzystać wszyscy Abonenci Idei (w tym użytkownicy POP). Dodatkem do tego numeru „Profil-u” – i prezentem dla wszystkich Państwa – jest płyta CD z przeglądarką *tp.internet*, dzięki której można łatwo założyć konto e-mail w usłudze *Idea.net* (opis na str. 15-16).

Kolejną nowością jest MiniPOP – produkt stworzony z myślą o najmłodszych użytkownikach telefonów komórkowych (opis zestawów MiniPOP znajdą Państwo na str. 18).

Mamy też coś specjalnego dla uczestników programu *Idea Profit* – tym razem są to promocyjne oferty wakacyjne Partnerów programu (m.in. tańsze przewozy, wycieczki, ubezpieczenia). Ponadto ponownie przedstawiamy Państwu rozbudowany serwis W@P *Idea*, czyli internetowy portal Idei w standardzie WAP.

Tematem miesiąca jest ochrona praw dziecka. „W sieci” dominuje tematyka wakacyjna – przedstawiamy ciekawe strony i serwisy www, związane z turystyką i podróżami, a ponadto świat gier komputerowych dla dzieci. „Po godzinach” zapraszamy w podróż po parkach rozrywki w Danii.

Zapraszamy do lektury –

Redakcja

PROFIL

– magazyn abonentów ptk centertel

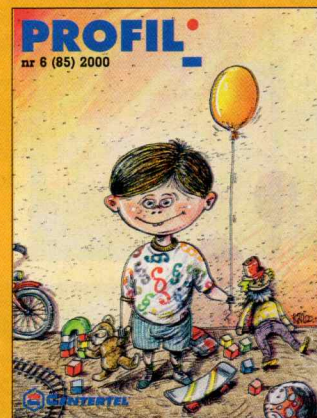
wydawca: polska telefonia
komórkowa centertel sp. z o.o.
redakcja: biuro komunikacji
marketingowej ptk

redaktor naczelny: iwona zabielska
sekretarz redakcji: krzysztof adelt
redakcja: agnieszka guzek,
współpracownicy: małgorzata
węgrzecka, artur stadnik
korekta: irena szewczyk
reklama: patrycja wąsowska
tel. (0-22) 656 14 44 w. 1315
opracowanie graficzne:
jurek wasiukiewicz

adres redakcji:
ul. sienna 75, warszawa
adres do korespondencji:
ul. żelazna 28/30,
00-832 warszawa
tel. (0-22) 656 15 97;
faks (0-22) 656 15 51

druk: drukarnia prasowa, tódź
druk okładki: drukpol, sulejówek

redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za treść zamieszczonych reklam.

projekt okładki: jurek krzętowski

PTK CENTERTEL – MINI-INFORMATOR

Informacja handlowa

0-800 123456 – połączenie bezpłatne z dowolnego aparatu
(w sieci Idea, NMT i stacjonarnej)

Biuro Obsługi Klienta

*22 – połączenie bezpłatne z tel. kom. (tylko na terenie Polski)
501 100 100 – połączenie bezpłatne w sieci Idea
(0)22 634 28 82 – numer stacjonarny, połączenie płatne
+48 22 634 28 82 lub +48 501 100 100 – numery dla Abonentów,
przebywających za granicą

501 200 123, 90 200 123 – informacja o numerach Abonentów
PTK Centertel i numerach kierunkowych (*123 z telefonu komórkowego)

PTK Centertel w Internecie:

www.idea.pl – strona domowa sieci Idea

- oferta Idea Optima, Meritum i POP,
- promocje, usługi dodane, taryfy, telefony, roaming
- interaktywna mapa zasięgu
- sklep internetowy (sprzedaż aktywacji, aparatów, usługi POP)
- bramka SMS
- informacje o firmie

www.centertel.pl – strona poświęcona analogowej sieci Centertel NMT
(odnośnik do strony www.idea.pl pozwala korzystać m.in. z mapy zasięgu)

Głosowo-faksowe serwisy informacyjne:

501 234 234, 90 234 234 – serwis informacji handlowej PTK Centertel o sieci Idea: telefony (*15), usługi dodane (*115), ceny i promocje (*120), roaming międzynarodowy (*125), usługa POP (*130)
501 213 213, 90 213 213 – Wirtualny Serwis Ekonomiczny PTK Centertel i firmy Prorexim (internet: <http://www.prorexim.com.pl>): kursy walutowe (*15), oprocentowanie depozytów bankowych (*110), oprocentowanie kredytów bankowych (*115), serwis giełdowy (*125)
501 70 70 70 – serwis internetowy: Internet w sieciach NMT i Idea
501 277 277 – serwis informacyjny o SMS: krótkie wiadomości SMS w sieci Idea (*110), wysyłanie SMS-ów (*120), odbieranie SMS-ów (*130), dlaczego warto czytać SMS-y (*140), serwisy informacyjne oparte o funkcje SMS (*150), pakiet serwisów PAP (*151), serwis „Kursy walut Pekao S.A.” (*152), serwis „Lotto-SMS” (*153), wysyłanie SMS-ów do Internetu (*160), usługi Internet-SMS i Idea-Email (*170), opłaty (*180)
501 200 175, 90 200 175 – horoskop Agnieszki: Baran (*11), Byk (*12), Bliźnięta (*13), Rak (*14), Lew (*15), Panna (*16), Waga (*17), Skorpion (*18), Strzelec (*19), Koziorożec (*110), Wodnik (*111), Ryby (*112)
W trakcie trwania połączenia z serwisami istnieje możliwość otrzymania wydruków po wybraniu „5” i „START” na faksie.

Dostęp do Internetu: *888 lub 501 80 80 80, w roamingu +48 501 80 80 80

Firmowe salony sprzedaży

BYDGOSZCZ: ul. Gdańska 67, tel. 321 12 12, 321 24 33, 0-90 600 600, faks 321 29 67.

GDAŃSK: ul. Tkacka 9/10, tel. 301 00 21, 301 14 14, 301 63 14, faks 301 64 12, 301 51 13.

GDYNIA: ul. Świętojańska 87, tel. 620 22 22, 0-90 50 60 70, faks 620 21 21.

LUBLIN: ul. Chopina 11, tel. 534 55 30, 743 64 80, 743 63 72, 0-90 200 600, 0-501 200 600, faks tonowo 534 55 65.

ŁÓDŹ: ul. Piotrkowska 232, tel. 0-90 209 020, 639 96 95 i tonowo: 10 lub 11 – salon, 20 – handlowcy, 60 lub 61 – serwis, 64 – faks.

KATOWICE: ul. Graniczna 29, tel. 256 40 18, 256 40 34, 0-90 345 678, faks 256 15 49.

KRAKÓW: ul. Piłsudskiego 22, tel. 421 65 76, 0-90 330 000, faks 421 64 88; ul. Starowiślna 62, tel. 422 29 59, 0-90 33 66 33, faks 422 26 83.

OLSZTYN: ul. Dąbrowszczaków 8/9, tel. 535 05 04, 0-90 500 500, faks 534 97 53.

POZNAŃ: ul. Wierzbicice 9, tel. 865 19 20 lub 865 19 21 i tonowo: 1 – faks, 0-90 654 321, faks 833 79 80.

RZESZÓW: ul. Kopernika 12, tel. 8 500 600, 0-501 333 222, 0-90 333 222, faks 8 500 620.

SOSNOWIEC: ul. 3-go Maja 30, tel. 292 50 44, 0-90 321 321, faks 292 50 33.

SZCZECIN: ul. Kaszubska 52, tel. 488 40 61-64 i tonowo: 103 – salon, 115 – serwis, 114 – przedstawiciele handlowi, tel. 0-90 66 55 44; ul. Bolesława Krzywoustego 65, tel. 433 04 49, 433 94 58, 433 94 86, 433 93 07 i tonowo: 101 – salon, 103 – sprzedawcy, 110 – faks, tel. 0-90 600 222.

TORUŃ: ul. Rynek Staromiejski 24, tel. 621 10 90, 621 10 91, faks 621 10 92.

WARSZAWA: ul. Pańska 57/61, tel. 656 15 54, 0-501 101 101, 0-501 001 052, 0-90 200 768, faks 656 15 06; ul. Okrzei 34, tel. 670 07 25, 670 16 50, 670 24 60, 670 23 88, 0-501 111 501, 0-501 000 502, 0-90 209 302, 0-90 272 999, faks 670 23 60; Al. Niepodległości 24/30, tel. 853 34 10, 853 34 15, 0-501 000 501, 0-501 000 505, 0-90 209 102, 0-90 200 034, faks 853 34 20.

WROCŁAW: ul. Odrzańska 25, tel. 344 71 66 i tonowo: 101 – salon, 202 – serwis, 121 – przedstawiciele handlowi, 111 – faks, 0-90 332 211; ul. Piłsudskiego 104, tel. 346 00 10 i tonowo: 101, 102, 103 – salon, 110 – faks, 0-90 33 22 33.

19 Prawo do praw

23 Nasze problemy z dziećmi

11 UMTS – następna generacja

12 WAP Idea – czyli Internet w komórce

14 Serwisy W@P w Idei

15 Usługa Idea.net

18 90... ..501

30 wwwakacje
– turystyczne strony

32 Cyfrowa biblioteka

34 Od słowa do słowa
– felieton

35 Nowości wydawnicze

36 Co nowego w kinach?

37 Recenzje płytowe

40 Świat według Endo
– w co ubrać nastolatka

42 MEXX
– nowe kompozycje zapachowe dla pań i panów

6 Wakacje z Programem Idea Profit

– promocje

28 Nie takie gry straszne

– gry komputerowe

38 Świat jak z bajki

– Legoland w Danii

Wakacje z Programem Idea Profit

Od 15 czerwca do 15 września 2000 r. wszyscy Uczestnicy Programu Idea Profit mogą skorzystać z przygotowanej specjalnie dla nich WAKACYJNEJ PROMOCJI PROGRAMU. Do udziału w niej zaprosiliśmy Partnerów, których oferta pomoże Państwu szybko i tanio zorganizować wakacje.

Latem z kartą Idea Profit mogą Państwo popłynąć promem do Szwecji, skorzystać z bardzo atrakcyjnych ofert wakacyjnych biur podróży, uzyskać zniżki na wypożyczenie jachtu, zakup biletów lotniczych czy ubezpieczenia. Zasady udziału w promocji są proste. Wystarczy okazać swoją kartę Idea Profit w punktach handlowych Partnerów, biorących udział w promocji. Przypominamy, że w okresie wakacyjnym wszyscy Uczestnicy Programu mogą również korzystać z ofert standardowych, jakie dla Członków Programu przygotowali nasi Partnerzy.

Więcej informacji pod numerami Programu:

*300, +48 501 400 300 oraz na stronie www.idea.pl

Magdalena Glinicka

AIG POLAND

Towarzystwo Ubezpieczeń
obecne na rynku polskim od 10 lat.

Dla Posiadaczy kart Idea Profit oraz ich rodzin AIG oferuje 10% zniżki w następujących zakresach:

- Karta Roczna – ubezpieczenie od następstw NW, koszty leczenia, utraty bagażu, pomocy prawnej i innych ryzyk
- Indywidualne Ubezpieczenia turystyczne – krótkoterminowe i długoterminowe pobyty
- Ubezpieczenie Mieszkaniowe – ubezpieczenie od ryzyka pożaru, zalania i innych zdarzeń losowych nieruchomości i ruchomości domowych, mienia ruchomego od kradzieży z włamaniem, ryzyka z tytułu OC właściciela mieszkania, zwrot kosztów leczenia osób trzecich
- Dodatkowo wariant ubezpieczenia rocznego dla kierowców autokarów i ciężarówek

Szczegółowe informacje: infolinia +48 502 66 77 88

Biuro Podróży Scan Holiday
obecne na polskim rynku od 5 lat.

ZWARIOWANE CENY SCAN HOLIDAY!

Codziennie inna, wyjątkowa oferta w biurze podróży Scan Holiday tylko dla Uczestników Programu Idea Profit i ich rodzin (do 4 osób, wycieczki 7 lub 14 dni). Maksymalnie na 7 dni przed wylotem ceny niższe od ogólnie dostępnej oferty last minute nawet o 20%!

Aby uzyskać informacje o bieżącej ofercie, należy pod numer 5150 wysłać SMS z komendą:

WAKACJE (ogólne informacje o promocji Scan Holiday)

SCAN1 (oferty do 1099 zł)

SCAN2 (oferty w przedziale 1100-1599 zł)

SCAN3 (oferty od 1600 zł)

Oprócz oferty wakacyjnej dla Posiadaczy kart Idea Profit stała oferta Scan Holiday:

4% zniżki na wszystkie wycieczki z oferty katalogowej (maksymalnie dla 4 osób)

Szczegółowe informacje w biurach Scan Holiday – telefony:

BYDGOSZCZ (52) 349 52 31, CZĘSTOCHOWA (34) 324 09 51, GDAŃSK (58) 301 17 79, 320 24 00, GDYNIA (58) 620 33 24, KATOWICE (32) 596 893, 781 99 50, KRAKÓW (12) 429 57 17, 430 00 60, ŁÓDŹ (42) 636 66 65, OPOLE (77) 454 08 19, POZNAŃ (61) 855 05 07, 855 77 77, 860 50 24, RZESZÓW (17) 852 70 92, SZCZECIN (91) 489 15 54, WARSZAWA (22) 622 46 60, 831 83 20, 650 25 96, 654 72 00, WROCŁAW (71) 372 56 36.

Nowoczesne linie lotnicze z tradycją od 1919 r.

Bilety po specjalnych, promocyjnych cenach*:

FLORYDA (Miami, Orlando) do 35% taniej
EUROPA do 25% taniej

FLORYDA (na podróż rozpoczynającą się w okresie):

15.06-30.06.00 oraz

15.08-15.09.00 – 459 USD

01.07-14.08.00 – 659 USD

EUROPA (na podróż w okresie

15.06-15.09.2000):

WIELKA BRYTANIA

London – 189 USD

Birmingham – 209 USD

Edinburgh – 209 USD

Glasgow – 209 USD

Manchester – 189 USD

NORWEGIA

Oslo – 209 USD

Bergen – 209 USD

Stavanger – 209 USD

Trondheim – 269 USD

Harmstad-Narvik – 309 USD

WŁOCHY

Turyń – 229 USD

Bolonia – 229 USD

Wenecja – 229 USD

* podane ceny nie zawierają opłat lotniskowych

Oprócz oferty wakacyjnej dla Posiadaczy kart Idea Profit stała oferta KLM:

5% zniżki od wszystkich taryf (w tym także promocyjnych) na połączenia KLM oraz współpracujących Partnerów: Braathens, Eurowings, Kenya Airways, KLM UK, Martinair, Northwest, Transavia Airlines.

Szczegółowe informacje KLM: tel. 0-22 622 80 00, e-mail: klm.poland@klm.nl

Stena Line

Wiodący koncern promowy

Party na promie oraz dzień i noc w Szwecji za jedyne 299 zł od osoby (taka sama cena dla osoby towarzyszącej).

W cenie pakietu:

- przejazd w obie strony
- miejsce w kabinie
- przejazd autobusem z terminalu promowego do śródmieścia Karlskrony i z powrotem
- miejsce w pokoju w hotelu Aston w Karlskronie ze śniadaniem
- ubezpieczenie

Dodatkowo w pakiecie podwyższony standard kabin w ciągu całego rejsu. Pasażerowie otrzymują do swojej dyspozycji 2-osobowe kabiny, wyposażone w toaletę, prysznic i klimatyzację (na pokładzie 5/6).

Wyjazdy codziennie od 2 lipca do 20 sierpnia, a dodatkowo w każdą sobotę i niedzielę w okresie od 15 czerwca do 2 lipca oraz od 20 sierpnia do 15 września 2000 r.

Oprócz oferty wakacyjnej dla Posiadaczy kart Idea Profit stała oferta Stena Line (dotyczy również osób towarzyszących):

STENA PARTY – tylko 140 zł (cena katalogowa 190 zł)

SZWECJA W JEDEN DZIEŃ – tylko 225 zł (cena katalogowa 331 zł)

SCANDINAVIA TOUR – wycieczka autokarowa tylko 899 zł (cena katalogowa 999 zł)

15 % zniżki na przewóz pieszych i pojazdów według cennika na 2000 r. na trasie Gdynia-Karlskrona-Gdynia

Szczegółowe informacje: Stena Line, Gdynia, Terminal Promowy, ul. Kwiatkowskiego 60, tel.: (0-58) 660 92 00, faks: (0-58) 660 92 09.

Firma Sailor s.c. działa nieprzerwanie na rynku polskim od 1993 roku,

oferując – na najwyższym poziomie – usługi czarterowe na Wielkich Jeziorach Mazurskich. W sezonie 2000 Sailor oddaje do dyspozycji żeglarzy następujące typy jachtów: Tango 780 Family, Tango 780 Family-Sport, Sportina 760, Pegaz 737, Tango 730, Sasanka 660, Sportina 682, Focus 650, Sasanka 620, New Sasanka 20 Janmor, Sportina 600.

Tylko dla Posiadaczy kart Idea Profit zniżki przy wypożyczeniu jachtu:

5 % Karta Idea Profit Yellow

10 % Karta Idea Profit Silver

15 % Kartra Idea Profit Gold

Szczegółowe informacje:

Sailor s.c.,

Kraków, ul. Madalińskiego 3/8,

tel./faks (0-12) 267 35 37,

www.sailor.com.pl,

e-mail: sailor@sailor.com.pl

Abonencie!

Odbierz swoje pół tysiąca!

Tylko w Programie Idea Profit

wszystkie wydane pieniądze mogą do Ciebie wrócić.

Zamieniamy je na punkty, które dzięki Programowi możesz wymienić na telefony, akcesoria i inne atrakcyjne produkty albo po okazaniu imiennej karty uzyskać rabat we wszystkich punktach oznaczonych emblematem Idea Profit. Nie zwlekaj! Do końca czerwca każde zgłoszenie nagradzamy **500 punktami gratis!**

Formularz zgłoszeniowy do Programu Idea Profit:

Prosimy wypełnić długopisem, czytelnie, drukowanymi literami. Wypełniony formularz zgłoszeniowy prosimy wysłać na adres PTK Centertel sp. z o.o., Biuro Obsługi Klienta – Sekcja Archiwum, ul. Prosta 69, 00-838 Warszawa, z dopiskiem „Program Idea Profit”

Numer użytkowanego telefonu:

50- - - - - lub 90- - - - -

DANE OSOBOWE

1. Nazwisko:

2. Imię:

3. ADRES ZAMIESZKANIA:

Miasto

Kod pocztowy

Ulica

Numer domu

Numer mieszkania

4. ADRES KORESPONDENCYJNY:

☐ Analogiczny jak zamieszkania lub

Miasto

Kod pocztowy

Ulica

Numer domu

Numer mieszkania

5. Adres e-mail:

☐ nie posiadam

6. Imię i nazwisko do umieszczenia na karcie (do 20 znaków razem ze spacjami)

7. Numer telefonu kontaktowego poza komórkowym

8. TELEFON, KTÓRY PAN(I) UŻYTKUJE TO:

a) ☐ telefon prywatny b) ☐ telefon służbowy*

9. TELEFON ZAREJESTROWANY JEST NA (dotyczy jedynie telefonów służbowych):

Nazwa firmy

Adres:

Miasto

Kod pocztowy

Ulica

Numer domu

Numer mieszkania:

10. Data urodzenia

11. Płeć K M

12. wolny/a żonaty/zamężna
Stan cywilny

13. JAKIE JEST PANI/PANA WYKSZTAŁCENIE?

a. ☐ podstawowe b. ☐ zawodowe c. ☐ średnie d. ☐ pomaturalne e. ☐ wyższe niepełne f. ☐ wyższe pełne

14. JAKI JEST PANI/PANA STATUS ZAWODOWY (możliwe kilka odpowiedzi)?

a. ☐ ma stałą pracę b. ☐ pracuje dorywczo c. ☐ jest emerytem/rencistą d. ☐ uczy się/studiuje e. ☐ nie pracuje – bezrobotny
f. ☐ nie pracuje – zajmuje się domem g. ☐ nie pracuje – urlop wychowawczy h. ☐ nie pracuje z innych powodów i. ☐ właściciel firmy

15. OD JAK DAWNA KORZYSTA PANI/PAN Z APARATU KOMÓRKOWEGO?

a. ☐ Od 6 miesięcy b. ☐ Pół roku – rok c. ☐ Ponad rok – dwa lata d. ☐ Ponad dwa lata – trzy lata e. ☐ Ponad trzy lata

16. JAKIEJ MARKI JEST PANI/PANA OBECNY APARAT TELEFONICZNY?

a. ☐ Alcatel b. ☐ Philips c. ☐ Bosch d. ☐ Sagem e. ☐ Ericsson f. ☐ Samsung g. ☐ Motorola
h. ☐ Siemens i. ☐ Nokia j. ☐ Sony k. ☐ Nortel l. ☐ Benefon m. ☐ Panasonic n. ☐ Inny

17. JAKĄ MARKĘ APARATU TELEFONICZNEGO PANI/PAN PREFERUJE?

a. ☐ Alcatel b. ☐ Philips c. ☐ Bosch d. ☐ Sagem e. ☐ Ericsson f. ☐ Samsung g. ☐ Motorola
h. ☐ Siemens i. ☐ Nokia j. ☐ Sony k. ☐ Nortel l. ☐ Telital m. ☐ Panasonic n. ☐ Inny

18. JAKIE SERWISY INFORMACYJNE PANI/PAN PREFERUJE (możliwe kilka odpowiedzi)?

a. ☐ Informacje giełdowe b. ☐ Kursy walut c. ☐ Wydarzenia d. ☐ Informacje sportowe e. ☐ Kalendarium
f. ☐ Informacje dla kierowców g. ☐ Imieniny h. ☐ Prognoza pogody i. ☐ Program TV j. ☐ Numery telefonów / adresy z książki telefonicznej
k. ☐ Rozkłady lotów samolotów/ jazdy pociągów/ autobusów l. ☐ Repertuar kulturalny (kina, teatry, koncerty) m. ☐ Humor n. ☐ Inne

UMTS – następna generacja

System GSM cieszy się na świecie tak wielką popularnością, że firmy telekomunikacyjne, chcąc zaspokoić potrzeby klientów, sięgają po coraz nowocześniejsze technologie.

Świat telefonii komórkowej już wkrótce zetknie się z tzw. technologiami 3 generacji, do których należeć będzie system UMTS.

Systemy pierwszej generacji powstały w latach 80-tych. Były one analogowe – działały bez cyfrowego przetwarzania ani kompresji sygnałów mowy. Pomimo swej niedoskonałości, systemy 1G rozbudziły zapotrzebowanie na usługi telekomunikacyjne. Konsekwencją było opracowanie systemów tzw. drugiej generacji, do których należy, wdrożony w 1992 r., system GSM.

Działający w pasmach radiowych 900, 1800 i 1900 MHz, GSM jest obecnie najważniejszym systemem komórkowym na świecie. Usługi telefoniczne stanowią 97% ruchu w sieciach, ale dostępne są także usługi transmisji danych i telefaksowe, realizowane z prędkością 9600 bit/s.

Choć GSM pojawił się komercyjnie zaledwie 8 lat temu, to od samego początku jego rozwój jest znacznie szybszy niż zakładano. O sukcesie świadczy rosnąca lawinowo liczba użytkowników – szacuje się, że w ciągu najbliższych 5 lat wzrośnie ona do 1 miliarda.

Wymagać to będzie „zagospodarowania” nowych zakresów częstotliwości. Obecne systemy zajmują łącznie pasmo o szerokości 200 MHz, a z analiz wynika, że w naj-

bliższych latach potrzebne będzie co najmniej 500 MHz.

Kolejnym aspektem jest dynamiczny rozwój usług innych niż telefoniczne. Sieci drugiej generacji dają możliwość transmisji danych i faksów (w tym obsługi poczty elektronicznej), a także przesyłania wiadomości SMS. Zwłaszcza z tego względu brak odpowiednio szerokiego pasma częstotliwości odbija się na jakości usług.

Pierwsi w 3 generacji

Podczas XIX spotkania UMTS Forum, które odbywało się w dniach 17-19 kwietnia 2000 r. w Rio de Janeiro, PTK Centertel została przyjęta do tego elitarnego grona jako pierwszy operator telefonii komórkowej z Polski.

Wśród członków UMTS Forum znajdują się operatorzy sieci komórkowych, producenci sprzętu, specjaliści, przedstawiciele rządów i „regulatorów telekomunikacyjnych”, przedstawiciele branży IT oraz mediów.

W Polsce pierwsze koncesje na system UMTS mają być wydane już po 1 stycznia 2001 r. Jedną z nich – zgodnie z zapowiedziami Ministra Łączności – otrzyma PTK Centertel.

Konieczne jest więc poszukiwanie nowych rozwiązań, umożliwiających szybszą wymianę danych w sieciach komórkowych. UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) jest technologią trzeciej generacji i, podobnie jak GSM, będzie wdrażany

stopniowo. UMTS zaprojektowano jako system ewolucyjny i otwarty, co pozwoli na wykorzystanie nowych możliwości technicznych także GSM.

Pomostem pomiędzy UMTS a GSM jest faza GSM2+, która zakłada kilka etapów, m.in.:

- transmisję GPRS, czyli pakietowe przesyłanie danych;
- wprowadzenie standardu CAMEL, który umożliwi korzystanie z pełnego pakietu usług podczas podróży za granicę.

Harmonogram wdrożenia UMTS w Europie przewiduje przede wszystkim rozwiązanie kwestii koncesji dla operatorów sieci nowej generacji i zarezerwowanie odpowiednich podzakresów częstotliwości. W 1992 r. na Światowej Konferencji Radiokomunikacyjnej przeznaczono na te cele pasma o częstotliwości 1920-1980 MHz i 2110-2170 MHz.

Globalny zasięg zapewni użytkownikowi UMTS ciągłość usług niezależnie od jego miejsca pobytu oraz sieci, z której będzie korzystał. Terminale abonentów będą wielosystemowe i zgodne z różnymi standardami. Poszczególne systemy komórkowe, ich bazy danych i systemy sygnalizacji będą współpracować ze sobą tak, aby zapewnić ten sam zestaw usług pod jednym numerem telefonu.

Termin *universal* oznacza integrację usług komórkowych z tymi, które do tej pory uznawano za przynależne do sieci stałych. UMTS

umożliwi m.in. bardzo szybki dostęp do Internetu i transmisje multimedialne za pośrednictwem aparatu komórkowego.

Zakłada się, że komercyjne wdrożenie UMTS w większości krajów będzie następowało w latach 2002-2005. Obecnie telefonia 3 generacji działa w Japonii. Scenariusz wprowadzania UMTS w Europie przewiduje nie tylko nowe rozwiązania technologiczne, ale także zmiany w prawie telekomunikacyjnym. Umożliwi to wdrożenie standardu w wielu krajach jednocześnie.

Według analiz, sprzedaż aparatów komórkowych wzrośnie w ciągu najbliższych dwóch lat o 15%, a co drugi użytkownik będzie miał dostęp do Internetu za pośrednictwem telefonu.

Na naszych oczach dokonuje się rewolucja technologiczna, telekomunikacja zaczyna wkraczać do wszystkich sfer naszego życia. W świecie, w którym nawet najbardziej egzotyczne kraje mają swoich operatorów komórkowych, coraz więcej ludzi podróżuje i coraz bardziej liczy się szybki dostęp do informacji, nowe rozwiązania powinny być przyjęte z entuzjazmem. Terminale 3 generacji mają szansę stać się narzędziami pracy, które w dużym stopniu zastąpią nam komputery stacjonarne.

Agnieszka Biłska

W@P IDEA

czyli Internet w komórce

W@P IDEA jest nową usługą w sieci Idea, która umożliwia korzystanie z sieci Internet w standardzie WAP (Wireless Application Protocol) poprzez specjalnie do tej technologii dostosowany telefon komórkowy.

WAP (Wireless Application Protocol) to nowy standard telekomunikacyjny, który pozwala na korzystanie z Internetu za pomocą telefonów komórkowych. Specyfikację WAP opracowali m.in. najwięksi producenci aparatów GSM, tacy jak Ericsson, Motorola i Nokia, protokół ten szybko więc stanie się ogólnosiwiatowym standardem. Firmy, które brały udział w opracowywaniu protokołu WAP, stowarzyszone są w organizacji W@P FORUM.

- telefon zgodny ze standardem WAP (obecnie dostępne w sieci Idea: Nokia 7110, Motorola Timeport P7389 oraz Motorola Shark T 2288);
- odpowiednie ustawienie parametrów w menu aparatu. (w sieci Idea telefony WAP sprzedawane są z właściwymi ustawieniami).

Usługa W@P Idea przeznaczona jest dla użytkowników sieci Idea, jak również innych

sieci. Można z niej korzystać przy pomocy wszystkich telefonów, zgodnych ze standardem WAP 1.1.

Od 1 marca 2000 r. wszyscy nowi Użytkownicy sieci Idea (dotyczy ofert Idea Optima, Meritum i POP) mają **bezpłatnie** aktywowaną usługę standardowej transmisji danych, co wystarcza do korzystania z serwisu W@P Idea. Natomiast Abonenci Idea 50 i Idea 150 mogą dokonać aktywacji transmisji danych poprzez wysłanie wiadomości tekstowej SMS o treści „**AKT DATA**” pod numer 555 (w aparacie powinien być ustawiony numer Centrum Wiadomości SMSC Idea:

+48501200777) bądź kontakt z BOK pod numerem *22.

Połączenie z W@P Idea za pośrednictwem własnego telefonu komórkowego uzyskuje się po wybraniu numeru dostępowego: **+48 501 800 800**. Połączenia takie są taryfikowane według specjalnej stawki **0,45 zł netto** za 1 minutę (0,62 zł w usłudze POP).

Aby uzyskać połączenie z serwisem W@P Idea, należy:

- w przypadku telefonu Nokia 7110: wejść w opcję Usługi/Services i po podświetleniu Home/Strona główna, wcisnąć „roller” (pokrętko).
- w przypadku aparatów Motorola: wcisnąć przycisk

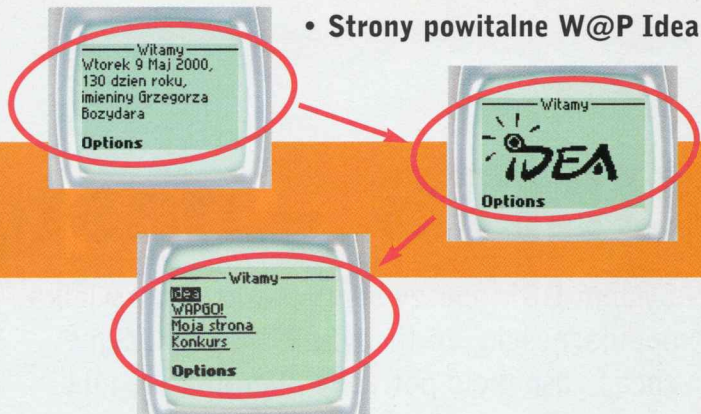
Możliwości wykorzystania WAP:

- Rozrywka: sport, horoskop, biorytm, dowcipy, plotki
- Informacja: wiadomości, słowniki, giełda, prognoza pogody, książka telefoniczna
- Komunikacja: mobilny e-mail
- Serwisy e-commerce: bank, zamawianie usług i towarów przez telefon (Mobile Delivery Services).

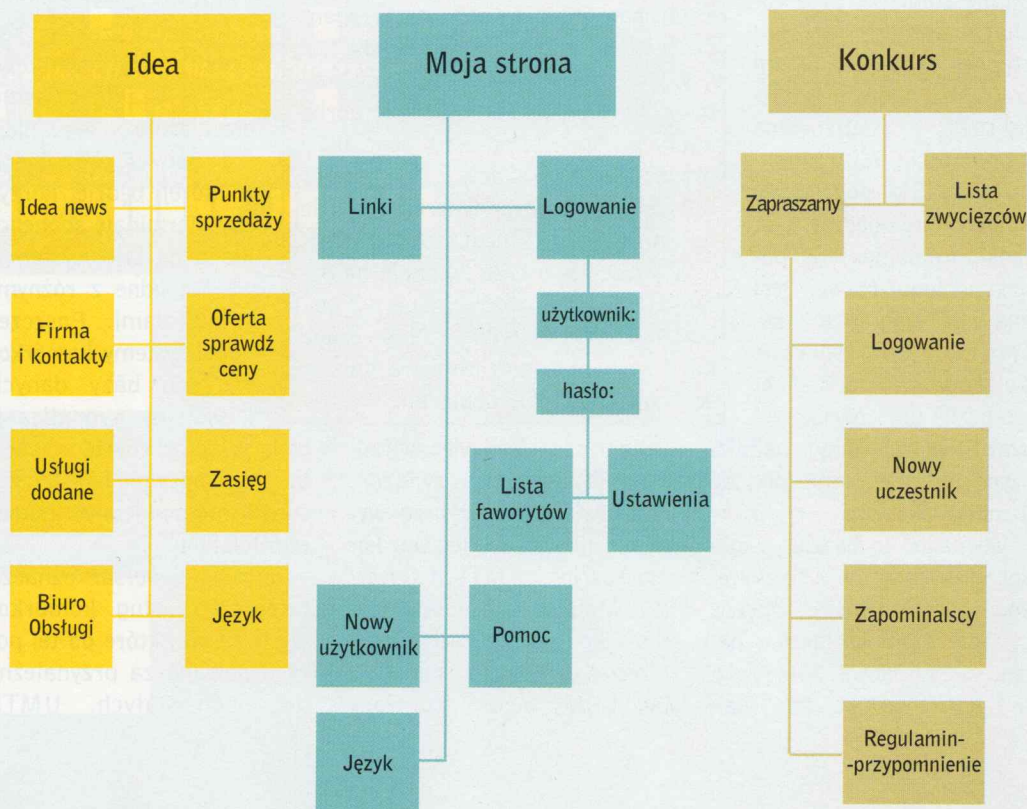
Do korzystania z usługi W@P IDEA potrzebne są:

- możliwość nawiązywania połączeń typu „transmisja danych” (dostępna bezpłatnie dla wszystkich Abonentów sieci Idea);

• Strony powitalne W@P Idea

• Struktura poszczególnych części serwisu W@P Idea

Menu, a następnie, używając przycisków $\uparrow\downarrow$, przejść do podmenu **Access Internet/Połącz się z internetem** i wcisnąć przycisk OK.

Struktura serwisu

W@P IDEA:

- portal Idea – informacje o firmie PTK Centertel, informacje dotyczące sieci Idea: kontakty, punkty sprzedaży, oferta, Biuro Obsługi Klienta, zasięg.
- portal W@PGO!
- Moja Strona – personalizacja strony, wybrane linki.
- konkurs

Aby ułatwić poruszanie się po serwisie W@P Idea, na str. 12 i 13 przedstawiamy schemat jego struktury.

W portalu WAPGO!

znajdują się działy:

- Biznes – zawiera informacje biznesowe, giełdowe (sesja, notowania, indeksy, informacje ze spółek), kursy walut, stopy procentowe, przegląd prasy
- Aktualności – informacje z kraju i ze świata, ciekawostki
- Sport – informacje z róż-

nych dziedzin sportu

- Pogoda – na dzień bieżący i następny
- Program TV – informacje o 130 programach telewizyjnych
- Co, Gdzie, Kiedy – pomocne informacje dotyczące Warszawy, Trójmiasta i Krakowa
- Kino – repertuar kin warszawskich, premiery
- Zapowiedzi – imprezy kulturalne, naukowe, targowe i sportowe
- Katalog – rozkłady jazdy, biuro podróży (zamawianie katalogu, oferta last minute)
- Uśmiechnij się – dowcip i rysunek dnia, horoskop, biorytm, drink dnia, plotki
- Ciekawe promocje
- Język – możliwość zmiany języka na angielski

Jak korzystać z serwisu „Moja strona”

„Moja strona” to personalizowany (czyli Twój własny) portal

- Należy wejść w menu „Nowy użytkownik” i podać własny numer telefonu w sieci Idea. Po jego potwierdzeniu, użytkownik otrzymuje SMS-em hasło.

Ustawienia parametrów dla W@P IDEA

Menu Nokia 7110 (Services/Usługi):

Strona główna/home page: <http://wap.idea.pl/>

Typ połączenia/Connection type: Ciągłe

Zabezpieczenie łącza/connection security: Nie

Nośnik/Bearer: Dane

Numer Dial-up/Dial-up number: +48501800800

Adres IP/IP address: 192.168.6.102

Typ weryfikacji/Authentication type: Normalna

Typ transmisji danych/Data call type: ISDN (Analogue w usłudze POP)

Szybkość transmisji/Data call speed: 9600

Użytkownik/User name: idea

Hasło/password: idea

Menu Motorola Timeport P7389 i Shark T2288 (po wejściu do menu **Access Internet/Połącz się z internetem** należy przytrzymać przycisk Menu przez kilka sekund)

Primary Data/Typ danych 1:

IP Address/adres IP: 192.168.006.102

Port #/Numer portu: 9201

Data info/Info dane:

Phone/numer telefonu: +48501800800

User/Użytkownik: idea

Password/Hasło: idea

Baud rate/ilość baudów: 9600

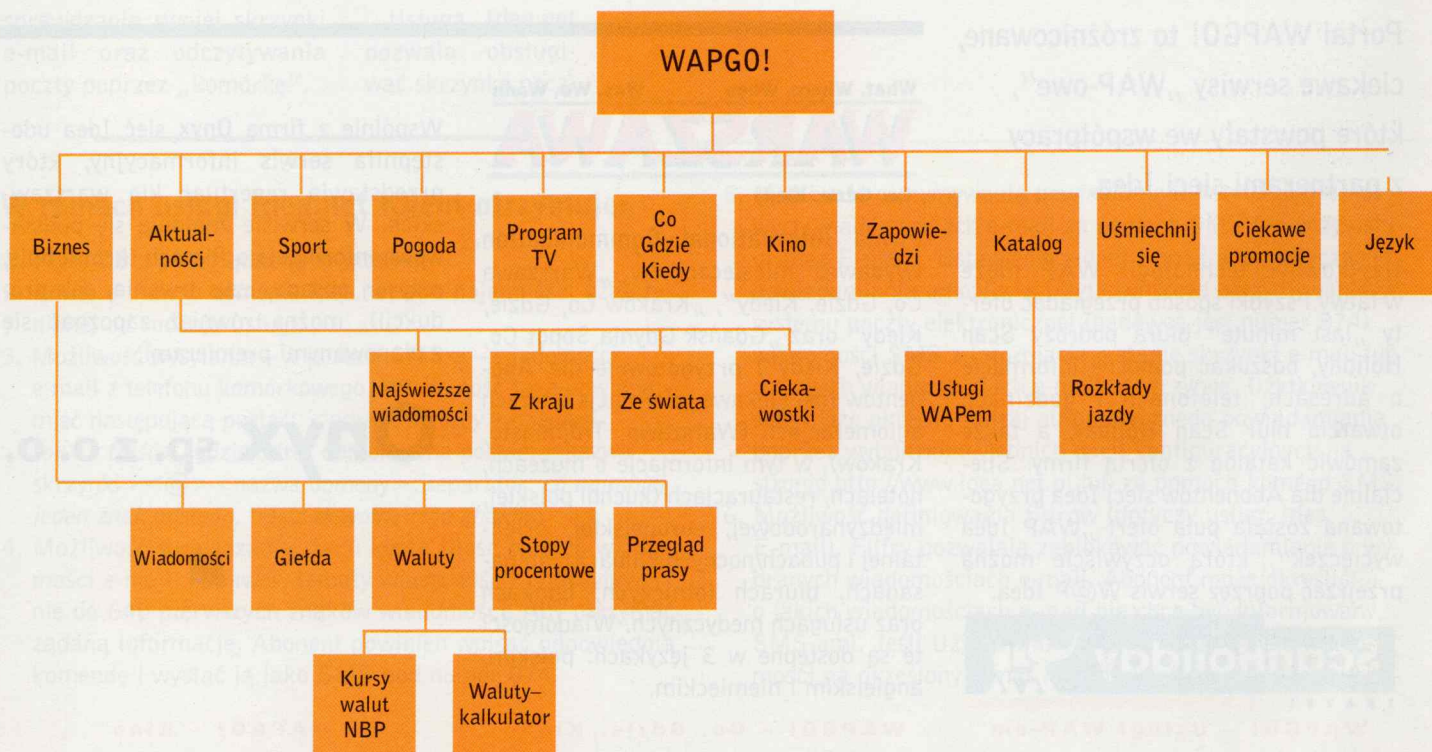
Idle Time Out/Zostało czasu: 600

Line Type/Typ linii: ISDN (Modem w usłudze POP)

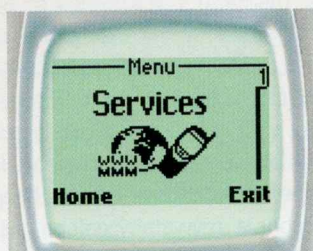
- Hasło to należy wpisać w menu „Logowanie”.

- Po zalogowaniu się, użytkownik W@P Idea ma możliwość ustawienia listy „ulubionych” adresów poprzez

menu „Ustawienia” (edycja, dodawanie bądź usuwanie adresów, pod które najczęściej chce wchodzić) oraz zmiany hasła dostępowego.

W serwisie W@P Idea występuje bardzo użyteczna opcja „WYŚLIJ”. Dla użytkownika serwisu oznacza to, iż informacje, odczytywane poprzez W@P Idea, można wysłać SMS-em do innego użytkownika telefonu komórkowego. Dotyczy to Abonentów sieci Idea oraz innych sieci, z którymi jest możliwe technicznie przesyłanie SMS-ów. W tym przypadku „domyślnym” nadawcą wiadomości jest numer 501 800 800. Jeśli podamy adres e-mail odbiorcy i wyślemy SMS-a przez Internet, nadawcą będzie „Portal Idea” <wap@idea.pl>.

Konkurs W@P Idea

Czwartym elementem w głównym menu serwisu W@P Idea jest konkurs, dostępny dla Abonentów sieci Idea. Po zarejestrowaniu się w odpowiednim menu, Użytkownik otrzymuje unikalny, sześciocyfrowy identyfikator i hasło dostępowe w postaci SMS. Po zalogowaniu się, odpowiada na pytania, wybierając odpowiedzi „a”, „b” lub „c”. Zwycięzcą w konkursie zostaje Abonent, który uzyska maksymalną liczbę punktów (udzieli najwięcej prawidłowych odpowiedzi). Nagrody sponsorowane są przez partnerów sieci Idea.

Zalety serwisu W@P Idea

- opcja „WYŚLIJ”, pozwalająca na bezpłatne przesłanie przeglądanych informacji: SMS-em (nadawcą jest nr 501800800) lub e-mailem (nadawcą jest „Portal Idea” wap@idea.pl)
- dostęp do W@P Idea dla wszystkich użytkowników POP, Idea Optima, Idea Meritum, a także abonentów innych sieci komórkowych
- prostota dostępu do W@P Idea – przy odpowiednich ustawieniach bezpośredni dostęp do strony domowej: <http://wap.idea.pl/>
- możliwość korzystania z szerokiej gamy modeli telefonów w standardzie WAP 1.1 (np. Nokia, Motorola, Ericsson, Siemens i inne).

Na dowolną stronę WAP-ową można wejść:

- Wpisując adres w zakładkach (bookmarks) i wybierając konkretną zakładkę;
- Wybierając konkretny adres wpisany wcześniej w serwisie „Moja Strona” w „faworytach”;
- Wchodząc do serwisu „Moja Strona”-„Linki”, i po wpisaniu adresu w menu „Podaj adres” wybierając dany adres.

Z serwisu W@P Idea można korzystać również w roamingu. Wystarczy tylko zmienić w menu telefonu ustawienie „ISDN” na „Modem” lub „Analogue” (w zależności od modelu aparatu).

Użytkownik usługi POP, który po raz pierwszy wykonuje połączenie ze swojego telefonu, powinien ustawić sobie język zgodnie z instrukcją lektora. Dopiero po wybraniu języka może nawiązać połączenie z serwisem W@P Idea.

Agata Gransztof

Serwisy WAP w Idei

Portal WAPGO! to zróżnicowane, ciekawe serwisy „WAP-owe”, które powstały we współpracy z partnerami sieci Idea.

Użytkownik technologii WAP może w łatwy i szybki sposób przeglądać oferty „last minute” biura podróży Scan Holiday, odszukać pomocne informacje o adresach, telefonach i godzinach otwarcia biur Scan Holiday, a także zamówić katalog z ofertą firmy. Specjalnie dla Abonentów sieci Idea przygotowana została pula ofert „WAP Idea wycieczek”, którą oczywiście można przejrzeć poprzez serwis W@P Idea.

WAPGO! – Usługi WAP-em

What, Where, When Was, Wo, Wann

WARSZAWA

Co, Gdzie, Kiedy

Firma International Communication (wydawca miesięczników „Warszawa Co, Gdzie, Kiedy”, „Kraków Co, Gdzie, Kiedy” oraz „Gdańsk Gdynia Sopot Co, Gdzie, Kiedy”) przygotowuje dla Abonentów Idei ciekawe informacje o trzech aglomeracjach (Warszawa, Trójmiasto, Kraków), w tym informacje o muzeach, hotelach, restauracjach (kuchni polskiej, międzynarodowej, europejskiej, orientalnej i pubach/nocnych klubach), ambasadach, biurach lotniczych, bankach oraz usługach medycznych. Wiadomości te są dostępne w 3 językach: polskim, angielskim i niemieckim.

WAPGO! – Co, Gdzie, Kiedy

Wspólnie z firmą Onyx sieć Idea udostępniła serwis informacyjny, który przedstawia repertuar kin warszawskich. W serwisie znajdują się podstawowe informacje o filmach (krótki opis, reżyser, obsada, czas trwania, rok produkcji), można również zapoznać się z planowanymi premierami.

Onyx sp. z o. o.

WAPGO! – Kino

Usługa Idea.net

Internet, a szczególnie poczta elektroniczna, wyznacza nową epokę w komunikacji. To kontakt z całym światem – możliwość otrzymywania i przesyłania informacji do dowolnego miejsca na Ziemi, ułatwione porozumiewanie się i sposób na błyskawiczną wymianę dokumentów.

Poczta elektroniczna stała się narzędziem powszechnie znanym. Służy do celów rozrywkowych, towarzyskich, ale stała się też niezbędna w pracy. W ostatnich latach obserwujemy przenikanie się różnych form komunikowania i integrację usług telekomunikacyjnych. Przykładem takiej zintegrowanej usługi jest Idea.net.

Idea.net, oprócz samej skrzynki e-mail, oferuje Użytkownikowi możliwość szybkiego dostępu do swojej skrzynki poczty elektronicznej (pod adresem typu: xxxxxx@idea.net.pl) za pomocą telefonu komórkowego. Wykorzystując funkcje SMS, Abonent ma możliwość sprawdzania swojej skrzynki e-mail oraz odczytywania poczty poprzez „komórkę”.

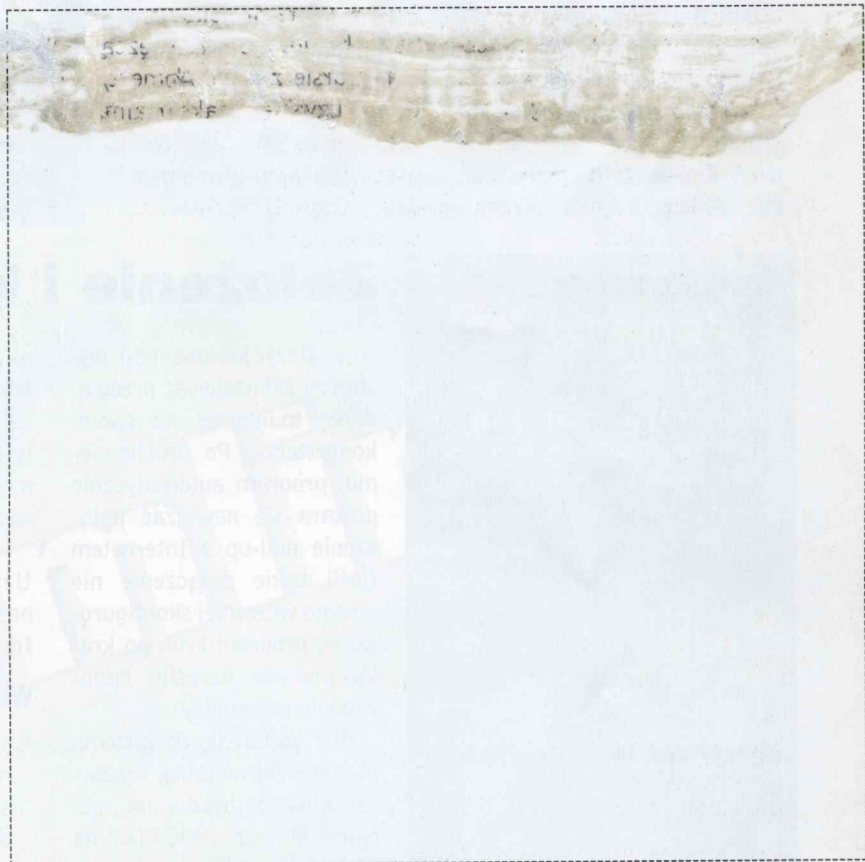
Usługa Idea.net świadczona jest wspólnie przez PTK Centertel oraz TP Internet. Mogą z niej korzystać Abonenci sieci Idea oraz użytkownicy usługi POP. Wszyscy Państwo otrzymują płytę CD z przeglądarką tp.internet, za pomocą której można samodzielnie założyć konto, a następnie zmieniać parametry skrzynki e-mail. Aplikacja służy też jako przeglądarka stron www.

Usługa Idea.net pozwala obsługiwać skrzynkę pocztową

elektroniczną poprzez stronę <http://www.idea.net.pl> oraz w wariantcie Idea E-mail poprzez programy pocztowe. Oprócz funkcji podstawowych, oferuje opcje zaawansowane (przekierowywanie wiadomości, automatyczna

odpowiedź wakacyjna, dołączanie podpisu). Idea.net jest pierwszą tak rozbudowaną usługą dla wszystkich internautów, posiadających telefon komórkowy w sieci Idea.

Marcin Żurawski

W ramach usługi Idea.net Klient otrzymuje:

1. Płytę CD z przeglądarką tp.internet.
2. Konto e-mail w domenie idea.net.pl o pojemności uzależnionej od rodzaju usługi.
3. Możliwość wysyłania – w postaci SMS-a – wiadomości e-mail z telefonu komórkowego. Wiadomość taka powinna mieć następującą postać: <adres odbiorcy><separator><treść>, gdzie adres odbiorcy ma postać: <nazwa skrzynki><@><nazwa domeny>, separator: co najmniej jeden znak odstępu, treść: dowolny ciąg znaków.
4. Możliwość sprawdzania stanu konta (ilość nowych wiadomości e-mail, nadawcy, tematy wiadomości) i odczytywanie do 640 pierwszych znaków wiadomości. Aby otrzymać żadaną informację, Abonent powinien wpisać odpowiednią komendę i wysłać ją jako SMS pod numer 874.

5. Możliwość otrzymywania powiadomień (notyfikacji) o nowych wiadomościach e-mail za pomocą SMS (dotyczy usługi Idea E-mail). Ustawienie jednej z opcji automatycznego powiadamiania umożliwia Użytkownikowi otrzymywanie od systemu poczty elektronicznej (nadawcą jest numer 874) wiadomości SMS z informacją o stanie skrzynki e-mail lub o nowych wiadomościach e-mail w skrzynce. Użytkownik sam może określić rodzaj automatycznego powiadamiania poprzez wybór odpowiednich opcji konfiguracyjnych na stronie <http://www.idea.net.pl> lub za pomocą komend SMS.
6. Możliwość definiowania filtrów (dotyczy usługi Idea E-mail). Filtry pozwalają zablokować powiadamianie o wybranych wiadomościach e-mail. Abonent może określić, o jakich wiadomościach e-mail nie chce być informowany SMS-ami. Jeśli Użytkownik nie chce otrzymywać wiadomości na określony temat lub od określonego nadawcy, po-

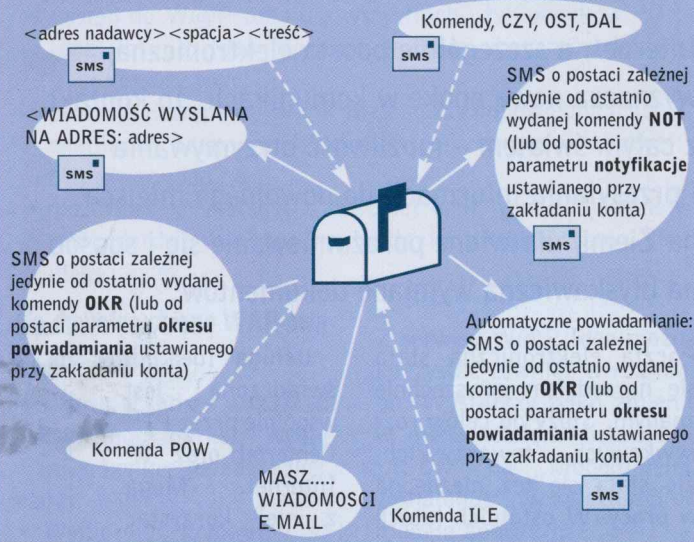
winien wpisać w polach filtr 1-3 zakres tematyczny, czyli ciąg znaków, które nie mogą pojawić się w temacie wiadomości e-mail (np. *marketing, sex*) lub adres pocztowy nadawcy e-maila, który ma podlegać filtracji (np. *kowalski@domena.pl*).

7. Możliwość definiowania zapadek (dotyczy usługi Idea E-mail). Zapadki „wychytują” określone wiadomości e-mail niezależnie od ustawionej częstości automatycznego powiadamiania. Użytkownik sam może określić, o których wiadomościach e-mail chce otrzymywać natychmiastowe, pełne powiadomienie SMS-em. Aby otrzymać taką notyfikację o wybranej wiadomości e-mail, Użytkownik powinien wpisać w jedno z pól **zapadka 1-3** nadawcę lub domenę nadawcy tej wiadomości, np: *nadawca@domena.pl*, **@domena.pl*, *nadawca@**.

Konfigurowanie filtrów oraz zapadek możliwe jest poprzez stronę www oraz za pomocą komend SMS.

Komendy i funkcje – konto w domenie idea.net.pl

Możliwe rodzaje komend SMS przedstawione są na rysunku (pełny wykaz komend z dokładnym opisem znajduje się w dziale pomocy na stronie <http://www.idea.net.pl>).

tp.internet

tp internet Sp. z o.o. jest najmłodszym „dzieckiem” w grupie kapitałowej TP S.A., powstałym we wrześniu 1999 r. Firma została powołana jako nowa struktura organizacyjna, której zadaniem jest budowa i rozwój usług w segmencie Internetu w ramach grupy TP S.A.

Z początkiem maja 2000 r. firma rozpoczęła swoją komercyjną działalność.

1 maja został uruchomiony portal tp internet (www.portal.pl), który łączy różnorodną tematykę z wyczerpującym przedstawieniem tematów.

8 maja ruszyła wspólna usługa z PTK Centertel – Idea.net, która swym zasięgiem obejmuje zarówno obecnych, jak i nowych Abonentów sieci Idea.

W drugim kwartale tego roku tp internet zaoferuje infrastrukturę dla prezentacji firm i ich ofert w sieci (web hosting), zaproponuje kolokację serwerów, umożliwi zakładanie kont pocztowych dla przedsiębiorstw oraz użytkowników indywidualnych.

Przedstawienie tak szerokiej, powszechnie dostępnej oferty usług stało się możliwe dzięki niezawodnej infrastrukturze informatycznej tp internet, która zapewnia wysoki standard, bezpieczeństwo oraz kompleksową obsługę klientów.

Założenie i konfiguracja konta

Aby założyć konto e-mail, wystarczy zainstalować przeglądarkę tp.internet na swoim komputerze. Po uruchomieniu, program automatycznie postara się nawiązać połączenie dial-up z Internetem (jeśli takie połączenie nie zostało wcześniej skonfigurowane, program krok po kroku pomoże określić odpowiednie parametry).

Aby dostać się do systemu poczty elektronicznej, wystarczy kliknąć myszką na specjalny klawisz „POCZTA” na pasku narzędziowym przeglądarki tp.internet. Logując się do systemu poczty elektronicznej po raz pierwszy, Użytkownik podaje swój numer telefonu Idea (50xxxxxxx) oraz określa nazwę konta. Może to być dowolna kombinacja literowo-cyfrowa (jednak system każdorazowo sprawdza, czy nie została już wykorzystana).

Następnie konieczne jest wpisanie hasła dostępowego, otrzymanego w postaci SMS w trakcie połączenia, oraz wybranie wariantu usługi Idea.net. Po wprowadzeniu prawidłowego hasła i kliknięciu OK, Abonentowi zostaje

aktywowane odpowiednie konto e-mail. Po ponownym zalogowaniu do systemu poczty elektronicznej, Użytkownik może zmienić opcje konfiguracyjne konta.

Użytkownik ma do wyboru następujące warianty usługi Idea.net:

Wariant E-mail SMS

- skrzynka e-mail o pojemności 10 MB (z możliwością przesyłania plików do 4 MB),
- możliwość wysyłania wiadomości e-mail z telefonu komórkowego w postaci SMS,
- możliwość sprawdzania stanu konta za pomocą SMS,
- możliwość obsługi skrzynki e-mail poprzez przeglądarkę tp.internet oraz specjalną stronę <http://www.idea.net.pl>.

Wariant Idea E-mail

- skrzynka e-mail o pojemności 20 MB (z możliwością przesyłania plików do 4 MB),

- możliwość wysyłania wiadomości e-mail z telefonu komórkowego w postaci SMS,
- możliwość sprawdzania stanu konta za pomocą SMS,
- możliwość otrzymywania automatycznego powiadamiania o nowych wiadomościach e-mail za pomocą SMS,
- możliwość zdefiniowania filtrów oraz zapadek,
- możliwość obsługi skrzynki e-mail poprzez przeglądarkę tp.internet, specjalną stronę <http://www.idea.net.pl> oraz standardowy protokół POP3.

Wariant E-mail SMS w usłudze Idea.net jest bezpłatny (Użytkownik płaci tylko za każdy wysłany z telefonu SMS), i jest dostępny zarówno dla Abonentów sieci Idea, jak i dla użytkowników usługi POP. Natomiast wariant Idea E-mail to usługa płatna, przeznaczona wyłącznie dla Abonentów i objęta miesięcznym abonamentem. Użytkownik płaci również za każdy wysłany z telefonu SMS.

ppi

website

www.mline.pl

Nr 1 w akcesoriach do markowych komórek

MLINE[®]

MiniPOP dla dzieci i młodzieży

Od 8 maja 2000 r. w sprzedaży znajdują się zestawy MiniPOP, przygotowane z myślą o młodych odbiorcach. Są to zestawy POP z aparatem Ericsson A1018s w cenie 299 zł netto lub T10s (399 zł netto). Do każdego zestawu dołączona jest dodatkowa klawiatura (tzw. „chatboard”), ułatwiająca szybkie i sprawne wysyłanie wiadomości tekstowych SMS. Oba modele aparatów w MiniPOP są dwuzakresowe, obsługują też transmisję danych i faksów.

Aparat Ericsson T10s cechują niewielkie wymiary. Ma on kompozytor melodii dzwonka i wbudowane urządzenie wibrujące, jest dostępny w 3 wersjach kolorystycznych.

Model A1018s ma wbudowany zegar i budzik, a także wymienne, różnokolorowe panele obudowy, co ułatwia zmianę wyglądu.

Przystawka „chatboard” w ramach normalnej pracy współpracuje z telefonami z niewielkim opóźnieniem. Dotyczy to zarówno momentu włączania aparatu (odczytania danych z karty SIM), jak również edycji SMS-ów.

Przystawka nie działa poprawnie, jeżeli na karcie SIM użytkownika nie jest zapisany numer poczty głosowej. W razie problemów, należy wpisać numer poczty (*501) w menu telefonu (menu „Poczta” (YES) – wybrać „Opcje” – wybrać „Ust. pocztę gł.” (YES) – wybrać „Nowy numer” – wpisać *501).

Nowe roamingi w Idei

Indie

**Hutchison Max – MaxTouch*
GSM 900**

Roaming od: 12.05.2000

Kod (nazwa) sieci: 404 20;
ORANGE

Telefony: 022-431 40 00, 431 40 00, +91 22 431 40 00 (BOK)

Rozmowy w kraju: 2,30 wewnątrz sieci; 2,44 z innymi sieciami

Rozmowy do Polski: 7,83 (6,91)

Rozmowy przychodzące: 2,30

* Zasięg obejmuje aglomerację Mumbai (zach. brzeg Indii)

Seszele

**Cable And Wireless
GSM 900**

Roaming od: 16.05.2000

Kod (nazwa) sieci: 633 01; SEZ-SEYCEL

Telefony: 112, 32 11 88, +248 32 11 88 (BOK); 100,181 (informacja)

Rozmowy w kraju: 2,05 (0,85)

Rozmowy do Polski: 7,84

Ceny podane w nawiasach dotyczą połączeń w godzinach poza szczytem. Wszystkie opłaty za połączenia podane są w złotych. Należy do nich doliczyć 15% narzutu administracyjnego i podatek VAT (22%) od narzutu (czyli – w uproszczeniu – 18,3%). Podane stawki ustalają poszczególni operatorzy i mogą one ulegać zmianom. Szczegółowe i aktualne informacje na temat stawek poszczególnych sieci można także uzyskać pod numerami bezpłatnych infolinii i w Internecie (www.idea.pl; plik w formacie MS Excel).

Kapitał Minut a zmiana taryfy – uzupełnienie

W przypadku zmiany taryfy w ramach oferty Idea Optima, niewykorzystane minuty z poprzedniego okresu rozliczeniowego przechodzą na następny na zasadach określonych dla usługi Kapitał Minut. Dotyczy to zmiany planu taryfowego z „niższego” na „wyższy” i odwrotnie. Minuty pozostałe zawsze doliczane są do nowej puli.

Wysyłanie i odbieranie wiadomości SMS w dwuzakresowych aparatach GSM 900/1800

Model aparatu	Odczyt SMS	Edycja/wysyłanie SMS
BOSCH 509 BOSCH 909	Naciśnij ▲, odszukaj menu Wiadomości → WYBÓR → Otrzymane (OK) → przeglądanie wiadomości ◆ i wybór (WYBÓR)	Naciśnij ▲, odszukaj menu Wiadomości → WYBÓR → Nowa wiad. (OK) → wpisz wiadomość (OK) → Wyślij wiad. → wpisz numer (OK)
ERICSSON A1018 ERICSSON PF868 ERICSSON PF888	Wejść do menu Poczta (YES) → odszukaj Odczyt Wiadomości (YES)	Wejść do menu Poczta (YES) → wybierz Wysyłanie wiadomości (YES) → Nowa (YES) → wpisz wiadomość (YES) → Czy żądasz odpowiedzi (YES/NO) → pojawi się WYSYŁANIE WIADOMOŚCI Podaj numer: → wpisz NUMER (YES)
ERICSSON T28s	Wejść do menu Wiadomości (YES) → odszukaj Wiad. odeb. (YES)	Wejść do menu Wiadomości (YES) → wybierz Wyślij nową (YES) → Tekst: → wpisz wiadomość (YES) → zaznacz typ wiadomości (YES) → Żądana odpowiedź? (YES/NO) → Wyślij nową Numer: → wpisz Numer (YES)
MOTOROLA (wszystkie modele)	Naciśnij klawisz Menu → wejdź do menu Komunikaty (OK) → Odebrane wiadomości (OK)	Naciśnij klawisz Menu → wejdź do menu Komunikaty (OK) → Edytor komunikatów (OK) → wpisz wiadomość (OK) → Wyślij komunikat (OK) → Podaj numer (OK)
NOKIA 3210	Naciśnij klawisz Navikey → Wiadomości → Skrzynka odbiorcza → Odczyt	Wejść do menu Wiadomości → wybierz Wpisz wiadomości → po wpisaniu wiadomości naciśnij klawisz Navi-Key Opcje i wybierz Wyślij (OK) → Podaj numer: (OK)
NOKIA 6150 NOKIA 7110 NOKIA 8210 NOKIA 8850	Naciśnij klawisz dialogowy Odczyt lub w menu Wiadomości (1) wybierz Skrzynka odbiorcza i wybierz Odczyt	Wejść do menu Wiadomości (1) → wybierz Wpisz wiadomości (1-3) → po wpisaniu wiadomości naciśnij klawisz dialogowy Opcje i wybierz Wyślij (OK) → Podaj numer: (OK)
PANASONIC GD50 i GD 90	Wejść do menu Wiadomości → wybierz Lista otrzym. → wybierz wiadomość i naciśnij Czytaj	Wejść do menu Wiadomości → wybierz Wpisywanie → Wpisz (OK) → (OK)
SAGEM MC959	Wejść do menu Wiadomości tekstowe (OK) → wybierz za pomocą klawisza z symbolami strzałek wiadomość, którą chcesz odczytać (OK)	Wejść do menu Wiadomości tekstowe (OK) → wybierz zapisz nowy... (OK) → wybierz Opcje → Zapisz nowe... → po wprowadzeniu wiadomości wybierz Wyślij → Odbiorca → wpisz numer pod który ma być wysłana wiadomość
SIEMENS C25	Wejść do menu Wiad. tekstowe → naciśnij Wybór → odszukaj wiadomość → Opcje → Czytaj wpis	Wejść do menu Wiad. tekstowe → naciśnij Wybór → wybierz opcję Utwórz nową wiadom. → potwierdź Wybór → wpisz wiadomość → naciśnij (OK) pojawi się Koniec wprowadzania? (Tak) → Wyślij do: wpisz numer (OK)

PRAWO DO PRAW

**Każde dziecko ma prawo do swoich praw.
Najbardziej fundamentalnym jest prawo
do wychowania w atmosferze miłości
i bezpieczeństwa, bez bicia i poniżania.**

OZNACZA to darzenie go uczuciem, poświęcanie mu czasu i okazywanie ciepła. Konwencja Ochrony Praw Dziecka nie tylko mówi „nie bij!” „mówi też „kochaj!”. Właściwa opieka nad dzieckiem nie polega wyłącznie na zaspokojeniu jego potrzeb materialnych, ale też emocjonalnych. To dopiero zapewnia mu prawidłowy rozwój. Ochrona praw i interesów dziecka jest misją Komitetu Ochrony Praw Dziecka. Działa on w Polsce od 19 lat i jest pierwszą tego typu, pozarządową organizacją w Europie Wschodniej.

KOMITET to organizacja, która wywiera spory wpływ na świadomość społeczną i cieszy się powszechnym szacunkiem i zaufaniem. Dotychczas nie przeprowadził żadnego działania, które mogłoby zostać ocenione jako szkodliwe społecznie. Czasem spotykamy się z zarzutem, że wkraczamy w uprawnienia rodziców, że wtrącamy się w życie rodzinne – mówi Krystyna Liszyk, dyrektor Zarządu Krajowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka. Zarzuty te wyrażają niektórzy rodzice, a bywa, że i politycy. Ale musimy przebić się przez tę barierę niechęci.

KOMITET działa na terenie całego kraju, za pośrednictwem 40. oddziałów terenowych i 700. wolontariuszy.

Oddziały realizują inicjatywy Zjazdu – naczelnej władzy organizacji. Wśród osób związanych z Komitetem, pracujących z dziećmi i dla dzieci, są nauczyciele, lekarze, pracownicy socjalni, psychologowie, prawnicy. *Główne zadanie, którego się podjęliśmy to uświadomienie Polakom, że dziecko jest człowiekiem, co wbrew pozorom nie było takie oczywiste –* mówi Krystyna Liszyk. Przeważało przekonanie, że dziecko jest własnością rodziców. Mogą więc robić z nim co chcą, bić je – kiedy przyjdzie im na to ochota – i nikt nie ma prawa się wtrącać. Dziecko, jako człowiek ma te same prawa, które przysługują dorosłemu, z wyjątkiem prawa wyborczego. Rodzice muszą strzec praw swoich dzieci, a jeśli tego nie robią, obowiązek ten – zgodnie z prawem – przejmuje państwo. Natomiast pracownicy Komitetu, jako organizacji pozarządowej, mają prawo zgłaszać przypadki łamania praw dziecka. Co więcej, w przypadku wiedzy o przestępstwie popełnianym przeciwko dziecku praktycznie każdy obywatel musi, a nie tylko może, powiadomić o tym policję, opiekę społeczną, sąd rodzinny lub inne, odpowiednie instytucje. Fakt zatajenia przestępstwa jest również przestępstwem. Jeśli ktoś zgłasza fakt przemocy wobec dzieci do Komitetu, zawsze zostaje poproszony o poinformowanie również opieki społecznej, sądu rodzicielskiego i policji. Stwarza to pracownikom KOPD podstawę do sprawozdania czy te instytucje zareagowały w odpowiedni sposób.

Łamanie praw

NAJCZĘŚCIEJ dotyczy to przypadków, w których dorośli dopuścili się wobec dzieci prze-

mocy fizycznej i zaniedbania. Ale prawa dziecka łamane są również wtedy, gdy ignoruje się jego uczucia czy zabrania wyrażać własne emocje. Kiedy, np. po rozwodzie, matka nie pozwala na spotkania z ojcem, łamie prawo dziecka do kontaktów z rodzicem i najbliższymi. Dziecko ma złożony system potrzeb psychicznych. Jeśli są one systematycznie ignorowane lub niszczone, mają negatywny wpływ na całe jego życie. Przemoc psychiczna może uczynić większe spustoszenia niż przemoc fizyczna.

PRZYPADKI stosowania przemocy wobec dzieci występują zarówno w rodzinach biednych, patologicznych, jak i w tzw. „dobrych” domach, gdzie wielką wagę przywiązuje się do wykształcenia i statusu materialnego. W rodzinach patologicznych rzadko można spotkać się z wyrafinowanym dręczeniem dziecka. Bicie pojmowane jest tu jako najlepszy rodzaj kary, nauczki za popełnione przewinienie. Rodzice często nie mają żadnych wyrzutów sumienia. Są przekonani, że ich postępowanie jest doskonałym środkiem wychowawczym. W efekcie bite dziecko najczęściej od reaguje swoją złością i frustracją na słabszym od siebie. *Zetknęłam się kiedyś z przypadkiem ojca, wychowanka domu dziecka, który sam, jako dziecko, był bity, a później, już jako ojciec, bił własne dziecko –* opowiada Krystyna Liszyk. *Z tego powodu było ono tak agresywne, że stało się*

postrachem w szkole. Spytałam ojca: „Co by pan zrobił, gdyby pana ktoś uderzył?” „Ja bym oddał!” „Jeśli więc uderzy pan swoje dziecko, to ono nie uderzy pana, tylko kogoś innego”. Dało mu to do myślenia. Staramy się uczyć ludzi na takie oczywiste prawdy. Rodzic, zamiast stosować takie kary, powinien nauczyć dziecko przeproszać. Najlepiej, jeśli sam będzie przeproszać, a nie reagować wybuchem złości. Dziecko zasługuje na rozmowę, przeprosiny, godne traktowanie. W ten sposób samo nauczy się szacunku do innych.

W „LEPSZYCH” rodzinach przemoc przybiera formę zaniedbywania emocjonalnego. Dostarczanie dóbr materialnych zastępuje okazywanie uczucia. Właściwa opieka nad dzieckiem nie polega wyłącznie na zaspokojeniu jego potrzeb materialnych, ale również emocjonalnych. Bez tego nie jest możliwy prawidłowy rozwój dziecka.

WSZYSTKIE placówki KOPD udzielają pomocy dzieciom, znajdującym się w sytuacji zagrożenia. Dotyczy to nie tylko życia rodzinnego, ale także społecznego. Okazuje się bowiem, że instytucje również stosują wobec dziecka przemoc i bardzo często nie respektują jego podstawowych praw. Takiej przemocy dopuszcza się np. personel medyczny w szpitalu, kiedy nie podaje dziecku leku przeciwbólowego, kiedy nie uprzedzi dziecka o bolesności zabiegu, kiedy po operacji nie dopuszcza się do malucha matki.

APEL

- Każde dziecko ma prawo do dobrego i bezpiecznego dzieciństwa
- Krzywdzonemu dziecku zawsze trzeba pomóc
- Samo dziecko może też szukać pomocy

KOMITET OCHRONY PRAW DZIECKA
02-259 Warszawa
ul. Boleść 2
tel/faks: 022 831 24 29

Każdy może wesprzeć działalność Komitetu
Konto: BIG-Bank Gdański S.A. IV Oddział Warszawa
11601120-11989-132

Dziecko jest przerażone, przebywa w obcym środowisku, czuje ból. W takiej sytuacji instytucja, mimo iż nie powinna, mówi „nie!“. Bez względu na stan swego zdrowia dziecko pozostaje pod opieką rodziców. Szpital jest tylko miejscem, gdzie prowadzi się leczenie. Dlatego, nawet tu rodzice mają prawo do przebywania razem ze swoimi pociechami. Po wprowadzeniu reformy służby zdrowia i usamodzielnieniu się szpitali, rodzicom znowu utrudnia się dostęp do dzieci. Jako powód podaje się trudności finansowe, które nie pozwalają na sprząkanie po rodzicach, udostępnianie grzałki do gotowania wody, korzystanie z łazienki itp. A dziecko, pozbawione kontaktu z matką, po trzech dniach zaczyna przejawiać symptomy choroby sierocy, szczególnie w wieku od 5 miesięcy do 3 roku życia. Separacja z matką w tym okresie powoduje trwały uraz psychiczny. Dziecko się kiwa, ssie palec, nie poznaje matki, wraca do domu przerażone.

KOLEJNĄ instytucją, gdzie gminnie łamie się prawa dziecka jest szkoła. Upokorzenia czy przeżywanie dziecka to przejawy psychicznej przemocy ze strony nauczycieli. Rewidując uczniów, bijąc, wykręcając uszy, nie szanując oni intymności dziecka. Nauczyciel ma władzę

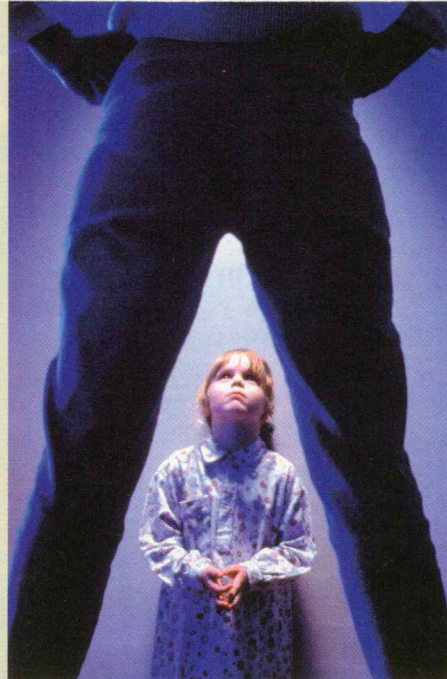
kają one z miejsca zamieszkania i poziomu szkół, rozmaitych opłat wprowadzanych przez szkoły, cen akcesoriów szkolnych, dostępności tych akcesoriów i podręczników, a szczególnie pochodzenia społecznego dzieci. Dzieci z biednych rodzin często są piętnowane i poniżane ze względu na swoje pochodzenie. Dotyka to szczególnie boleśnie małych mieszkańców popegeerowskich osad, którzy po likwidacji szkoły wiejskiej, dowożone są do szkoły zbiorczej. Mimo, że szkoła w mieście jest lepsza, dziecko funkcjonuje na marginesie grupy społecznej. Wbrew założeniom reformy, która miała umożliwić dzieciom ze wsi edukację w „lepszach” szkołach miejskich, wcale nie mają one łatwiejszego startu. Zapomniano bowiem o istotnym elemencie – mądrze udzielonej pomocy socjalnej, by start życia dzieci był w miarę równy.

W SZCZEGÓLNE ciężkiej sytuacji są dzieci samotnych matek. Kobiety te często nie otrzymują alimentów i nie znają sposobu ich egzekwowania. Na ironię, bardzo nowoczesna ustawa o ochronie danych osobowych, chroni m.in. osoby unikające płacenia alimentów. Problem wraca do państwa, które będzie musiało otoczyć opieką dziecko, ponieważ nie jest w stanie go utrzymać pozbawiona alimentów matka.

KAŻDE dziecko powinno mieć prawo do bezpłatnej

opieki medycznej na dobrym poziomie. Tak nie jest. Dotyczy to szczególnie rodzin biedniejszych, zdanych na łaskę publicznej służby zdrowia. Po roku funkcjonowania reformy okazało się, że dziecko rodziców nie mających ubezpieczenia, również nie jest ubezpieczone. Dziecko nabywa prawa do bezpłatnego leczenia dopiero w chwili rozpoczęcia nauki w szkole.

JAKO odrębną, traktuje się kategorię przemocy stosowanej wobec

osób niepełnosprawnych. W myśl konstytucji i prawa dziecko niepełnosprawne ma, podobnie jak zdrowe, takie same prawa. Tymczasem najczęściej jest spychane na margines społeczny. Nie wszędzie ma zagwarantowany odpowiedni dostęp do nauki, w mniejszych ośrodkach trudno nie tylko o szkołę, ale nawet klasę integracyjną. Ogromny problem stanowi brak przedszkoli, przystosowanych do przyjęcia dzieci niepełnosprawnych. Niemożność nawiązywania kontaktów rówieśniczych blokuje możliwości rozwoju fizycznego i psychicznego.

NIECHĘĆ do respektowania praw dziecka płynie ze strony rodziców i innych autorytetów, które obawiają się ograniczenia swobody działania. Nie chcą nawet dowiedzieć się, jakie przesłanie niesie Konwencja Ochrony Praw Dziecka. Nie zdają sobie sprawy, że dzieci źle traktowane, bite, będą bić innych. Będą odgrywać rolę agresywnego dorosłego wobec innych dzieci, a w przyszłości wobec swoich własnych.

Misja pomocy

SYGNAŁY o problemach dzieci i matek docierają do pracowników Komitetu od pedagogów szkolnych, lekarzy, są też zgłoszenia anonimowe. Okazuje się, że wielu ludzi jest wyczulonych na problemy dzieci. Niestety, zdarzają się również próby manipulacji. Dorosli rozwiązując swoje konflikty manipulując dzieckiem, a nawet przedstawicielami Komitetu. Najczęściej ma to miejsce w przypadku spraw rozwodowych. Pojawiają się kłamliwe zarzuty, dochodzi do próby zemsty. W takiej sy-

tuacji KOPD może podjąć się mediacji, pomóc ustalić warunki kontaktu z dzieckiem, tak aby sprawy dorosłych w jak najmniejszym stopniu dotyczyły dzieci. *Rozwodzącym się rodzicom uświadamiemy, że dziecko nie jest owocem ich nienawiści czy rozczarowań, ale miłości – podkreśla Krystyna Liszyk. Powinni je więc oszczędzić, by nie wchodziło w życie ze spaczonym obrazem rodziny.*

ABY przeciwdziałać łamaniu praw dziecka Komitet organizuje szkolenia, prezentacje, publikuje broszury tematyczne. Autorzy poruszają w nich kwestie praw, przytaczają i omawiają przypadki ich łamania. Przedstawiają również możliwości pomocy dzieciom, które stają się ofiarami przemocy.

SŁUŻĄ temu m.in. powołane przez Komitet placówki „wykonawcze”, czyli ośrodki interwencyjne i mediacyjne. Kiedy nie wystarcza interwencja, mediatorzy muszą podjąć rozmowy z rodzicami, wytłumaczyć im ich rolę, wesprzeć psychologicznie np. samotną matkę, pomóc jej znaleźć miejsce, gdzie wraz z dziećmi mogłaby czuć się bezpiecznie.

INNY sposób, w jaki Komitet realizuje swoją misję pomagania dziecku, to wsparcie prawne udzielane przez zatrudnianych specjalistów, wydawanie biuletynów z informacjami, gdzie, chcąc rozwiązać jakiś problem, należy się zgłosić, z kim się kontaktować, nawet – jak napisać podanie. Ponieważ zanika bezpłatne poradnictwo psychologiczne dla rodziców i dzieci, Komitet sam stworzył bezpłatne placówki psychologiczne. To samo dotyczy poradnictwa prawnego, czy diagnoz, wykonywanych w przypadku seksualnego wykorzystywania dzieci. Na terenie kraju działa kilka profesjonalnych placówek, gdzie wykonuje się odpowiednie badania. *Takie działania stały się istotnym elementem naszego istnienia jako organizacji, chociaż Komitet miał raczej zajmować się propagowaniem praw dziecka. Bardzo szybko jednak potrzeby wyznaczyły nam nieco inne obszary działania – mówi Małgorzata Liszyk-Kozłowska z KOPD.*

W TEJ chwili Komitet wykonuje tzw. „zadania państwowe”, co po-

i traktuje ucznia jako jednostkę podrzędną. Nie uświadamia sobie, że uczeń, na tyle, na ile pozwala jego wiek, jest partnerem, którego należy traktować z szacunkiem i respektować jego prawa jako człowieka.

W KAŻDEJ dziedzinie, czy to będzie edukacja, lecznictwo, czy też pomoc społeczna, można mówić o niepełnym lub ograniczonym respektowaniu praw dziecka. W przypadku dostępu do oświaty pewne nierówności są nieuniknione. Wyni-

zwala zdobyć dotacje z publicznych pieniędzy. Jednym z zadań, wykonywanym na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, jest szerzenie wiedzy o Konwencji Praw Dziecka. KOPD, przy wsparciu Ministerstwa Zdrowia, prowadzi też program monitorowania praw dziecka do swobodnego kontaktu z rodzicami podczas pobytu w szpitalu. Jest to ogromny sukces Komitetu, ponieważ jeszcze kilka lat temu trudno było sobie wyobrazić, by rodzice mogli bez przeszkód odwiedzać w szpitalu chore potomstwo. Akcję tę zainicjowała prof. Maria Łopatkowa, stojąc na stanowisku, że dziecko musi pozostawać w kontakcie z matką. Naciski na Sejm zaowocowały przyjęciem ustawy umożliwiającej opiekunom legalne przebywanie w szpitalu, w trakcie hospitalizacji ich dziecka. Ale jeszcze przez dwa lata po wprowadzeniu ustawy szpitale nie respektowały jej ustaleń. Ministerstwo Zdrowia przekazało Komitetowi zadanie informowania o ustawie i monitorowanie jej wykonania. *Zaczęliśmy nakłaniać kierownictwo szpitali do zmiany regulaminów szpitalnych, a personel do zmiany nastawienia* – wspomina Krystyna Liszyk. *Pokonanie bariery psychologicznej personelu było bodaj najtrudniejsze. Uświadamialiśmy pracowników szpitali, jaka jest rola rodziców i jakie są ramy prawne ich działania. Jeśli dzisiaj zdarzają się jeszcze przypadki utrudniania rodzicom dostępu do chorych dzieci, personel wie, że są to działania bezprawne.*

W WARSZAWSKIM oddziale KOPD szkoli się obecnie ponad 130 pedagogów ze szkół. Jest to więc dość duży krąg oddziaływania. Na szkoleniach porusza się kwestię praw dziecka i ucznia, objawów, na podstawie których można rozpoznać, że dziecko jest molestowane. Pedagodzy mogą również zasięgnąć porady w kwestiach prawnych. Zdarza się bowiem, że pedagog zauważa symptomy wykorzystywania dziecka, ale nie wie, co może zrobić bez przekraczania swoich uprawnień. Ta obawa powstrzymuje go często przed interwencją. Istnieje więc rzeczywista potrzeba nakreślenia pedagogom ram prawnych interwencji, tak żeby podejmowali właściwe działania, wiedzieli, do kogo mogą się zwrócić i żeby czuli się przy tym

bezpieczni. Oddziały KOPD starają się utrzymywać bliskie kontakty z pedagogami szkolnymi, jako że to do nich właśnie zwracają się w trudnych sytuacjach dyrektorzy i nauczyciele.

Wszystko, co najważniejsze

RODZICOM wydaje się, że czyste ubranie, właściwe jedzenie świadczą o zaspokojeniu potrzeb dziecka. Jednak dla niego ważniejsze jest chociażby wspólne czytanie książki. Dziecko musi mieć poczucie silnej więzi emocjonalnej z bliską osobą. Wtedy nie będzie bać się innych, będzie otwarte, będzie miało wiarę w siebie. Mając tę wiarę, osiągnie w życiu sukces. Nie będzie zastraszone i pełne kompleksów. Przekonane o swojej wartości, kochane, nie stanie się agresywne wobec innych. Późniejsze problemy są konsekwencją zaniedbań z pierwszego okresu rozwoju. Ogromną rolę mają do odegrania w życiu dziecka przedszkola i szkoły. Mogą być tymi miejscami, gdzie kształtuje się osobowość dziecka, koryguje niewłaściwe wzorce i zachowania wyniesione z domu rodzinnego.

KOMITETOWI Ochrony Praw Dziecka szczególnie zależy na pomocy dzieciom w wieku przedszkolnym, gdyż jest to okres, kiedy nie wykształciły one jeszcze w sobie umiejętności współżycia społecznego. Nie potrafią wyrażać swoich lęków i problemów. To, czego nauczą się w tym okresie zaważy na ich późniejszych postawach. Dlatego wychowawcy i rodzice powinni nauczyć się rozpoznawać problemy dziecka oraz pomóc mu je rozwiązać. Wychowawca powinien dostrzec, że dziecko nie chce odsłonić ramion, że długo nie przychodzi do przedszkola – może było przetrzymywane w domu, by zniknęły ślady po pobiciu? Powinien obserwować zachowania dziecka, które mogą świadczyć o tym, że dzieje się z nim coś niedobrego, bo odstaje od grupy, nie uczestniczy w ćwiczeniach. Jest wiele zachowań, które mogą wzbudzić podejrzenia i nakłonić do udzielenia pomocy. Ludzie pracujący z dziećmi są zobowiązani takiej pomocy udzielić i mają do tego konieczne uprawnienia. Nie jest prawdą, że dorośli są bezsilni, dopó-

KOMITET OCHRONY PRAW DZIECKA

- jest ogólnopolską organizacją pozarządową, działającą od 1981 r.
- jako nadrzędny cel stawia sobie ochronę praw i interesów dziecka
- upowszechnia znajomość praw dziecka i ujawnia ich naruszanie w życiu rodzinnym i społecznym
- dba o prawidłowe stosowanie wobec dziecka przepisów prawa
- prowadzi działalność interwencyjną, kontrolną i profilaktyczną
- opiera swoją działalność na pracy ponad 700 wolontariuszy, skupionych w 43 oddziałach terenowych

ki dziecko samo nie powie, co go dręczy. W poznaniu jego problemów pomagają specjalne badania psychologiczne, testy projekcyjne, które zastępują rozmowę z dzieckiem.

CHCIAŁABYM podkreślić, że inwestycja w dobre dzieciństwo dziecka, zapewnienie mu jak najlepszych możliwości rozwoju, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, procentuje w wieku dorosłym – mówi Krystyna Liszyk. Korzysta na tym również społeczeństwo. Ludzie, którzy mieli udane dzieciństwo są wartościowszymi i niekłopotliwymi obywatelami. Trzeba dzieciom pomagać wtedy, kiedy tego potrzebują, nie odkładać

tego na później. Kupno komputera nie zrekompensuje braku uwagi, ciepła i pomocy, której nie udzielimy dziecku w chwili, kiedy tego od nas oczekuje. Żaden dorosły nie chciałby być bity, wyśmiewany, ignorowany, pozbawiony możliwości leczenia, zabawy. Jednak jakże łatwo dorośli odmawiają tego samego dzieciom. Dlatego Komitet odwołuje się do empatii i wyobraźni dorosłych.

Grażyna Zenowicz

foto: BE&W

BASENY KĄPIELOWE OGRODOWE I KRYTE

Urządzenia do wytwarzania chloru z soli kuchennej, schody do każdego basenu, ogrzewanie słoneczne, namioty basenowe, filtry, pompy, lampy, grzałki i inne akcesoria. Chemia basenowa i testery z atestem PZH

DĘBICA 39-200 Rynek 20 014 760654 - FROST
KRAKÓW 30-244 A. Bielańskiego 15 012 6436641 0-602 213183 - BEMA
OLSZTYN 10-141 Zielona 8/5 089 5236762 090 283931 - AQUA SERVICE
SKOCCZÓW 43-430 Pogórze 284 033 533773 - LIMAX
WARSZAWA 00-453 Mokotowska 40 022 6254574 6296292 - POOL SERVICE

Folkpool
Polska

ul. Brzezińska 15 03-075 Warszawa
tel. 022 6768286 6768276 fax 6767447
folkpool@kki.net.pl

łączy całe

ericsson A1018s

cechy aparatu:

- Aparat dwuzakresowy GSM 900/1800
- Wymienne obudowy - szeroka gama wymiennych paneli
 - Przejrzyste i łatwe w obsłudze menu aparatu
- Wysoka jakość rozmów - doskonały dźwięk dzięki kodowaniu mowy w trybie EFR (Enhanced Full Rate) • Zegar • Budzik
- Bogaty wybór dodatkowych akcesoriów

podstawowe parametry techniczne:

- Waga: 163 g • Wymiary: 130'49'27 mm
- Wyświetlacz: matrycowy, graficzny, 3 linie
 - Bateria: NiMH Slim
- Czas rozmów: od 2,5 do 4 h
- Czas gotowości: do 100 h

POP jest usługą typu Pre-paid, czyli taką, w której płaci się z góry za określony limit połączeń. W ten sposób można zachować ścisłą kontrolę wydatków. Krótko mówiąc - budka telefoniczna w kieszeni. Bez abonamentu i rachunków. Aby zostać użytkownikiem usługi POP, wystarczy kupić zestaw StartPOP z aktywną kartą SIM i POPkartą o wartości 50zł lub zestaw POP z telefonem, aktywną kartą SIM i POPkartą o wartości 50zł. Limit połączeń można odnowić kupując jedną z trzech dostępnych POPkart i wprowadzając 14-cyfrowy kod. Nawet po wyczerpaniu limitu przez określony czas możliwe jest odbieranie połączeń. Oferta „Dzięki Tobie”

pozwała również w prosty sposób odnawiać lub zwiększać limit połączeń innemu Użytkownikowi POP, a „Blisko Siebie” daje możliwość tańszych rozmów z wybranymi osobami. W usłudze POP można wybrać pomiędzy dwoma rodzajami wygodnych taryf: MAX i HIT. W pierwszej z nich opłaty są stałe niezależnie od pory dnia, druga zaś wprowadza rozróżnienie na godziny szczytu i poza szczytem. W ramach usługi POP istnieje możliwość wysyłania krótkich wiadomości tekstowych SMS. Poprzez wybranie odpowiednich klawiszy w telefonie można porozumieć się dyskretnie i szybko; przesłać odpowiedź lub uzyskać potrzebne informacje. SMS w POP-ie kosztuje tylko 40gr!

pokolenie 1a

ericsson T10s

cechy aparatu:

- Aparat dwuzakresowy GSM 900/1800
- Wbudowany alarm wibracyjny
- Kompozytor melodii
- Transmisja danych i faksów
- Dostępny w trzech intensywnych kolorach
- Wysoka jakość rozmów - doskonały dźwięk dzięki kodowaniu mowy w trybieEFR (Enhanced Full Rate)
- Zegar
- Budzik
- Bogaty wybór dodatkowych akcesoriów

Podstawowe parametry techniczne:

- Waga: 146 g
- Wymiary: 105'49'24 mm
- Wyświetlacz: graficzny,
- Bateria: NiMH
- Czas rozmów: do 4 h
- Czas gotowości: do 100 h

MiniPOP to zestaw specjalnie dla tych, którzy lubią wysyłać SMS-y. Składa się z wysokiej jakości telefonu i wygodnej klawiatury do pisania wiadomości tekstowych, którą w łatwy sposób można w każdej chwili podłączyć do telefonu.

Bezpłatna infolinia: 0 800 123456

www.idea.pl

w sieci IDEA

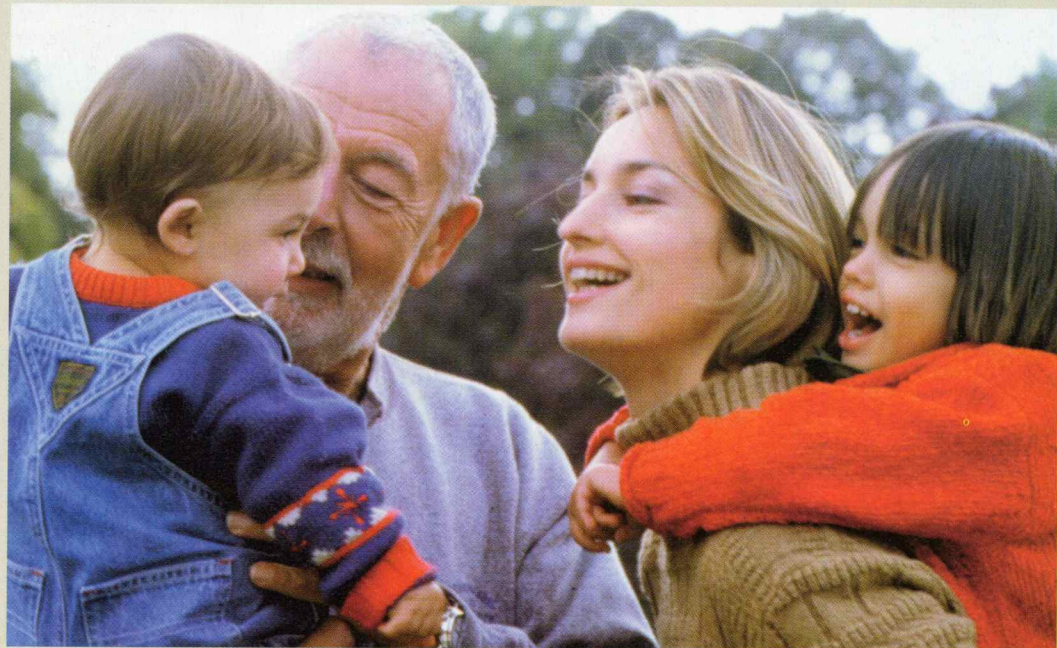
NASZE PROBLEMY z dziećmi

Jedno z podstawowych źródeł kłopotów wychowawczych tkwi w nieznajomości i nie respektowaniu potrzeb emocjonalnych dziecka. Rodzice zapominają, w jaki sposób doświadczenia rzutują na kształtowanie się życia emocjonalnego u dorosłych i jaka jest zależność między prawidłowymi relacjami w rodzinie a zdrowiem psychicznym jej członków. I wtedy zaczynają się problemy.

W DZISIEJSZYM „zabieganym życiu” brak czasu na okazywanie, pielęgnowanie i rozwijanie uczuć. Pogoń za zdobywaniem dóbr materialnych niezwykle absorbuje współczesnych rodziców, nie znajdując już sił na zainteresowanie się sprawami dziecka, na częsty i czuły z nim kontakt. Zatem trudne staje się zaspokojenie elementarnej potrzeby emocjonalnej – potrzeby miłości.

RODZICE starają się zrekompenzować dziecku brak uczuć kupując coraz to nowe podarunki. Młody człowiek we współczesnej rodzinie ma zatem modne ubrania, zmechanizowane zabawki z tej i nie z tej planety, nowoczesny sprzęt grający itp. To wszystko ma zająć dziecko, zabawić je i... zastąpić rodziców. I faktycznie wypełnia czas dziecka. Tyle tylko, że potęguje jego osamotnienie, na dodatek kształtuje postawę konsumpcyjną. To, że rodzice z dzieckiem za mało rozmawiają, że nie znają jego problemów, że ignorują jego radości, że często mają mu do zakomunikowania tylko to, aby było grzeczne, nie przeszkadzało, a najlepiej dało im spokój, powoduje, że nie zaspokojona zostaje kolejna ważna potrzeba emocjonalna – potrzeba bezpieczeństwa. Rodzice, którzy odsyłają dziecko do zabawek, kiedy ono chce powiedzieć coś istotnego, obojętni na nieobojętne dla niego sprawy, mają małe szanse na silne więzi emocjonalne ze swoim dzieckiem. Trudno będzie im dogadać się z dzieckiem, w szczególności w okresie dorastania.

DZIECI, którym zapewniamy poczucie bezpieczeństwa, czynimy silnymi i takimi po-

zostają w obliczu zagrożeń również w dorosłym życiu. Jednak silne i bezpieczne może się czuć tylko dziecko akceptowane przez rodziców i najbliższych. Prawidłowo zaspokojona potrzeba akceptacji i uznania tworzy w świadomości dziecka trwałą podstawę do uk-

ształtowania poczucia własnej wartości. Przecież każdy chce mieć poczucie, że jest zauważany, że potrafi coś zrobić dobrze.

NIKTÓRE rodziny wybierają surowy, wręcz represyjny model wychowania, uważając, że jest on

nych sankcji, dzięki którym mogą być egzekwowane wymagania, nakazy i zakazy. Sankcje te, to przede wszystkim przewaga fizyczna i psychiczna nad bezradnym i zależnym dzieckiem. Ale nie tylko. Pamiętajmy, że rodzice są dysponentami

gwarantem skuteczności. Ostre oceny, rozbudowany system kar, powściągliwość w wyrażaniu ciepła i serdeczności – dla niektórych dorosłych mają być przejawem troski o wychowanie na tzw. porządnego człowieka. Tymczasem te dzieci, które nie mają oparcia w bliskich, którym brak miłości, które nie są akceptowane – wykazują chwiejność emocjonalną, są lekkliwe, niezdeterminowane, pełne kompleksów, czasem także agresywne. Trudne dziecko to takie, które boleśnie odczuwa niedostatek uczuć.

Mądra miłość

AUTORYTET rodziców we wczesnym okresie życia dziecka jest ogromny i niczym nie zagrożony. Wynika on w znacznym stopniu z faktu, iż to właśnie rodzice są „posiadaczami” rozlic-

wszelkich niezbędnych do życia dóbr, materialnych i psychicznych (w tym głasków). Będąc w posiadaniu takich atrybutów, są praktycznie wszechwładni. To oni decydują, co dziecko będzie robiło, z kim będzie się kontaktowało, gdzie pójdzie, co z rzeczy, których pragnie, otrzyma, a często także czy będzie mu zimno czy za gorąco.

BARDZO trudno znaleźć złoty środek pomiędzy ciągłym mówieniem dzieciom, żeby nie robiły tego czy tamtego, a pozwalaniem im na wszystko. Zwolennicy tzw. bezstresowego wychowania uważają, że wymaganie od dzieci posłuszeństwa wcale nie jest konieczne. Bezgraniczna miłość jest, ich zdaniem, najlepszą metodą wychowawczą, a reagowanie gniewem, zakazem czy wręcz karą w przypadku złego postępowania ma zgubny, stresujący wpływ na rozwój dziecka. Niestety, jesteśmy świadkami scen, w któ-

rych zwolennicy całkowitego luzu w wychowaniu próbują daremnie zachować nadludzką cierpliwość wobec nieznosnego dziecka. Ono zaś swym demonstracyjnym, potwornym zachowaniem i tak w końcu doprowadza rodzica do gniewu.

WYDAJE SIĘ więc, że po etapie bezwzględnego posłuszeństwa, unikającego z opieki nad dzieckiem, całkowitej jego zależności, a także rodzicielskiej odpowiedzialności, musi nastąpić bardzo szybko etap następny – mówienia dziecku „nie”. Jest to etap zapoznawania dziecka z zagrożeniami, przed którymi się je chroni, a także uświadamiania mu, jakie zachowania wpływają na miłość i sympatię do dziecka.

WPROWADZANIE dziecka w świat zakazów nie powinno być oczywiście jedynym czy też głównym sposobem zdobywania doświadczeń. Niezwykle ważny etap, to etap wy-

jaśnienia. Pocięchy mogą wówczas zdobywać mądrość, którą czerpią z wiedzy dorosłych, a coraz częściej przytaczają jako własną. Zwiększa się samodzielność, a wraz z nią operatywność i możliwości działania dziecka. Staje się ono coraz mniej bezradne i zależne od rodziców.

NASTOLATKA nie można już „wziąć na kolano”, niestety, rodzice przeważnie nie zauważają tej sytuacji i zachowują się tak, jakby byli dalej wszechwładni. Często też wzmagają w tym momencie represje i żądają bezwzględnego posłuszeństwa, co nie ma najmniejszych szans powodzenia. Wówczas dla obu stron staje się jasne, że teraz rodzice są bezradni, że pozbawiony sankcji autorytet rodzicielski sam w sobie nie stanowi żadnej siły. Niektórzy rodzice reagują panicznym wycofywaniem się z walki i niemal całkowicie podporządkowują się dziecku. Uspokaja-

ją się wewnętrznie mówiąc: „Jest już dorosłe – niech ma pełny luz”.

NIESTETY, te drogi prowadzą donikąd. Jedyne sensowne wyjście to wspólne, partnerskie negocjacje, zmierzające do uzgodnienia nowego, dostosowanego do zmienionych warunków postępowania. Nie zapominać jednak, że na pełną skuteczność postępowania wobec dziecka na tym etapie rozwoju pracujemy od najwcześniejszych chwil jego życia.

Żywe srebro – utrapienie

JEDNO dziecko jest spokojne i zrównoważone, potrafi ładnie zorganizować sobie zabawę w przedszkolu czy w szkole, z łatwością wytrzymuje 45-minutową lekcję, a inne nie może usiedzieć ani chwili spokojnie, wszędzie go pełno. Rozbiegane i nieuważne, ciągle zbiera uwagi w szkole, niewiele pamięta z tego, co w klasie usłyszało.

PROMACO
ACCESSORIES

Akcesoria i części zamienne
do telefonów komórkowych

Nowości !

sklep i hurtownia
internetowa
www.promaco.pl

kliknij tutaj
aby wejść
do sklepu.

o firmie
akcesoria
sklep
hurtownia
nowości

kontakt

...sklep w zasięgu myszki...
Promaco, 04-092 Warszawa, ul. Zgierska 18 B
tel. (0-22) 870 07 40, fax (0-22) 813 76 06

DZIECI nadpobudliwe są niespokojne, nadmiernie ruchliwe, o zmiennych nastrojach, impulsywne i roztrzepane. Choć są niezmiernie aktywne, nie potrafią dłużej skupić na czymś uwagi, działają pośpiesznie, nie myślą o konsekwencjach swojego postępowania. Ich nadmierna pobudliwość emocjonalna przejawia się w postaci wybuchów złości, obrażania się, płaczliwości, skłonności do bijatyk, niechętnego podporządkowania się dorosłym i rówieśnikom. Dzieci te szybko się niecierpliwiają, nie znoszą oczekiwania, zmieniają gwałtownie nastroje – od radosnego podniecenia do smutku i gniewu. Są mało odporne na sytuacje trudne, łatwo się zniechęcają, tracą zapał, zaczynają działać w sposób chaotyczny, nieorganizowany.

NAUKA szkolna, wymagająca przecież skupienia, uwagi i systematycznej pracy przez dłuższy czas, nudzi ucznia nadpobudliwego. Osiąga on złe wyniki w szkole. Jego aktywność jest zmienna, wykonuje to samo zadanie raz dobrze, a raz źle. Nauczyciele widząc że czasem uczeń uzyskuje dobre wyniki, mylnie sądzą, że „jak chce, to potrafi”. Uważają, że trudności ucznia wynikają z jego złej woli. Przekonanie to staje się przyczyną stosowania represji wobec dziecka i popełniania innych błędów wychowawczych. Taki uczeń jest ciągle upominany, strofowany, karany, piętnowany. Dziecko, nie czując się winne, buntuje się, albo przeciwnie – będąc przekonane o swojej winie, czuje się zagrożone. Z powodu swego zachowania wciąż jest odsuwane na margines zarówno przez nauczycieli, jak i przez rówieśników. Zaczyna unikać szkoły, poszukuje innych grup koleżeńskich, w których mogłoby znaleźć oparcie, aprobatę i odpowiednią dla siebie pozycję. Rodzice i nauczyciele, wyczerpawszy repertuar stereotypowych środków: prośb, gróźb, upomnień, kar itp. –

które nie przynoszą rezultatu – często stają bezradni.

Jak postępować z dzieckiem nadpobudliwym:

- Cele, do których ma prowadzić aktywność dziecka nie mogą być zbyt odległe w czasie i powinny być dla niego ważne. Należy podsuwać mu takie zajęcia, które je zainteresują i uspokoją nadmierną ruchliwość (np. zabawy na świeżym powietrzu). Uspokojenie takie jest szczególnie ważne w godzinach poprzedzających wypoczynek nocny.
- Niezmiernie istotne jest systematyczne i konsekwentne przyzwyczajanie dziecka do finalizowania każdego przedsięwzięcia. Rodzice powinni przestrzegać tej zasady od najwcześniejszego dzieciństwa. Już wtedy, gdy zaobserwują u małego dziecka skłonność do częstego porzucania rozpoczętej zabawy na rzecz nowej działalności.

Oko w oko z kłamczuchem

DLACZEGO kłamią niemal wszystkie dzieci w wieku szkolnym? Kłamstwo ułatwia dziecku wyjście z trudnej sytuacji, służy obronie przed karą grożącą za różne przewinienia. Kłamstwem obronnym posługują się zwykle dzieci karane zbyt często, zbyt dotkliwie i niewspółmiernie do wielkości wykroczenia. Nie czują się one bezpieczne

ani w domu, ani w szkole. Nie przyznając się do wykroczeń i niepowodzeń, osiągają przynajmniej chwilowe poczucie bezpieczeństwa. Jednak kłamstwo obronne stosują również dzieci, których rodzice wcale nie biją, lecz posługują się karą „psychologiczną” – czynią wyrzuty, przestają okazywać uczucie. W tych przypadkach kłamstwo służy jako obrona przed niezaspokojeniem potrzeby psychicznego bezpieczeństwa. „Kłamię, bo jak mi się coś nie uda, to tata się ze mnie śmieje”. Dzieci wolą skłamać niż narazić się na drwinę i przykrości.

OPRÓCZ kłamstwa obronnego występuje drugi rodzaj kłamstwa. Jest ono narzędziem walki ułatwiającym zdobycie czegoś, co jest niemożliwe do osiągnięcia w inny sposób: przedmiot, pieniądze, słodycze, uznanie itp. Za pomocą tego rodzaju kłamstwa dziecko próbuje zaspokoić różne potrzeby: np. kłamię mówiąc, że już odrobiło lekcje, bo chce się bawić. Twierdzi, że jego ojciec jest ważną osobistością, gdyż chce zyskać uznanie w oczach kolegów. Co robić, gdy dziecko często kłamię? Podstawą oddziaływań wychowawczych powinny być dwie zasady: konsekwencja oraz zaufanie do dziecka. Konsekwencja wobec kłamstwa oznacza dyskretne kontrolowanie, niedopuszczanie do tego, by kłamstwo mogło się udać. Należy utwierdzać dziecko w przekonaniu, że każde kłamstwo wy-

jdzie na jaw. Przy dobrym kontakcie z dzieckiem nie są potrzebne metody policyjne i dokonywanie wywiadów, śledzenie dziecka itd. Doświadczeni rodzice wiedzą, że w przypadku podejrzenia dziecka o kłamstwo wystarczy poprosić by powtórzyło to, co mówi, patrząc rozmówcy w oczy.

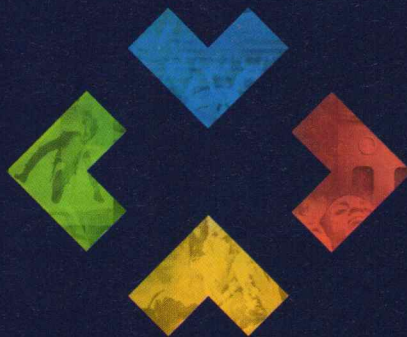
RÓWNOCZEŚNIE z konsekwencją w tropieniu kłamstwa konieczne jest okazywanie dziecku maksimum zaufania i wiary w to, że pragnie ono być prawdziwym. Oczywiście należy wykluczyć surowe represje, które na zasadzie błędnego koła prowadzą zwykle do nasilania się tendencji do kłamstwa. Konieczne natomiast jest odwoływanie się do wrażliwości uczuciowej dziecka, do ambicji i poczucia odpowiedzialności. Partnerski stosunek, konsekwencja, a równocześnie zaufanie do dziecka, to elementy wychowania dające niemal gwarancję sukcesu w rozwiązywaniu problemu wychowawczego.

Mirosława Kątna,
SOS-Dziecko, Materiały informacyjne
dla Komitetu Ochrony Praw Dziecka

foto: BE&W

NA PO CZĄTKU BYŁ CHAOS

TERAZ POWSTAŁ

portal

Wiadomości w radio są najświeższe, w gazecie pełne, w telewizji ilustrowane i z dźwiękiem. My dajemy Ci to wszystko i więcej.

poczta elektroniczna

Internet przestaje być domeną specjalistów, poczta elektroniczna staje się standardem w komunikacji. Nie pozostań w tyle.

przeglądarka tp.internet

Informacja to najcenniejszy towar na świecie. Z nami zdobywanie jej jest proste - szybki dostęp do poczty, tematycznie grupowane zakładki... Z nami zdobędziesz świat.

hosting

Twoja firma nie może już dłużej zwlekać z włączeniem się do największego rynku towarów i usług na świecie - Internetu. Pokaż się.

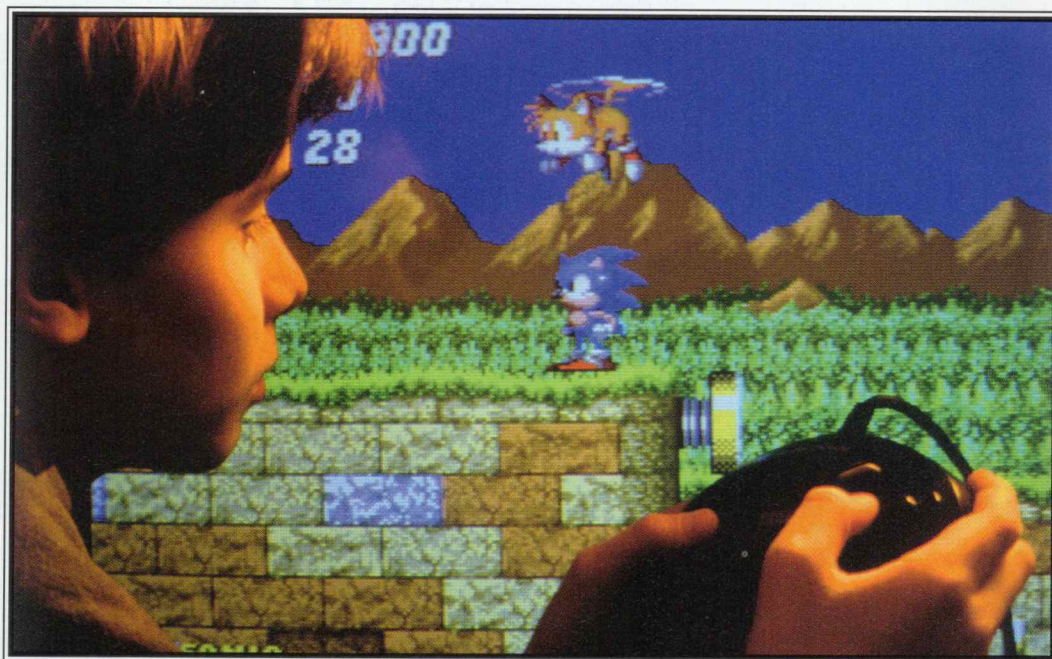
www.portal.pl

tp.internet
...nowa jakość

NIE TAKIE GRY

straszne

Nasze dzieci coraz wcześniej zaczynają interesować się grami komputerowymi. Jak to z dziećmi bywa, nie zawsze sięgają po tytuły, które chcielibyśmy im polecić. Cóż więc robić? Przymknąć oczy na odgłosy wystrzałów i jęki mordowanych, dobiegające z pokoju naszej pociechy? Czy może zabronić „tych głupot” i kazać odrabiać lekcje?

ŻADNA z tych metod z pewnością nie jest dobra. Jako rodzice nie możemy udawać, że problem gier komputerowych nas nie dotyczy, nawet jeśli należymy do pokolenia, które ma o nich niewielkie pojęcie. Dawka bezmyślnej przemocy i niecenzuralnych zwrotów jest w niektórych programach tak duża, że nawet osoby dorosłe i dość tolerancyjne (do których się zaliczam) są lekko zmieszane. Widząc, że dziecko sięga po takie gry, powinniśmy jakoś zareagować. Najczęściej jest to jednak reakcja spóźniona.

ŻADEN młody człowiek nie lubi „wychowawczych pogadań”, a częstą odpowiedzią na słowo „zabraniam” jest otwarty lub skrywany bunt. Większość dzieci naśladuje starszych, i chce być za wszelką ce-

nę „dorosła”. Jedną z ważniejszych spraw w procesie wychowania powinno być stworzenie takiego obrazu dorosłości, w którym siła fizyczna nie jest jedynym miernikiem wartości człowieka, a przemoc – świetną zabawą. Niestety, trudno wyizolować dziecko ze świata, w którym przemoc jest wszechobecna i traktowana już nie tylko jako „zło konieczne”, ale raczej „sposób na życie”. Taki świat nie jest wytworem fantazji twórców gier komputerowych.

CZYŻ MY, rodzice, jesteśmy wobec tego bezsilni? Oczywiście, że nie. W przypadku gier i programów multimedialnych trzeba działać tak, jak w każdej innej dziedzinie życia – podsuwać dziecku dobre wzory, i to od najmłodszych lat. W dzisiejszym świecie młody czło-

wiek na pewno nie uniknie kontaktu z komputerem. Wręcz przeciwnie – ktoś, kto nie umie się nim posługiwać, będzie traktowany jak upośledzony. Nie chowajmy więc głowy w piasek, tylko raczej sami nadrobmy braki w komputerowej edukacji.

ISTNIEJE spora grupa wartościowych programów multimedialnych dla dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych, które doskonale realizują zasadę „bawiąc uczyć”. Są też propozycje gier i zabaw dla całej rodziny, jak choćby „Miliard w rozumie”. Jeżeli w odpowiednim czasie (wiek 5-6 lat) aktywnie włączymy się w proces komputerowej edukacji dziecka, łatwiej nam będzie później podjąć rozmowę na „trudne tematy”.

PONIŻEJ prezentuję krótki przewodnik po dostępnych na polskim

rynku grach i programach o charakterze rozrywkowo-edukacyjnym, które można polecić dzieciom. Zaczynamy od przedszkolaków. Dla tej grupy wiekowej najodpowiedniejsze są multimedialne bajki i wszelkiego rodzaju kolorowanki. Serie bajek wydają m.in. firmy Optimus Pascal i Aidem Media.

OFERTA Optimusa (www.opm.pl) to tytuły takie, jak: „Czarownica Agata miała kota Gagata”, „Marzenia złotej rybki” i „Urodziny prosiaczka”. Odnaczają się one dużym stopniem interaktywności, łączą w sobie elementy filmu animowanego, gry i komiksu, zawierają dialogi i piosenki. Niemal każdy element na ekranie porusza się, zmienia kształt, wydaje różnorodne dźwięki. Multimedialne bajki rozwijają wrażliwość plastyczną, muzyczną i językową, są też znakomitą pretekstem, by oswoić dziecko z możliwościami, jakie stwarza nowoczesny komputer, i nauczyć podstaw jego obsługi.

NA ZNANYCH bajkach oparte są również programy firmy Aidem Media: „Koziołek Matołek idzie do szkoły” (dla dzieci od lat 5), „Bolek i Lolek na tropie zaginionej książki ortografii” (od 7 lat). Gry w „Koziołku”, podzielone na trzy poziomy trudności, pomagają wyrabiać spostrzegawczość, uczą alfabetu i podstaw liczenia, rozpoznawania figur i kolorów, a także kierunków świata. Drugi program opiera się na ortograficznych zagadkach, których pomyślne rozwiązywanie przybliża do odnalezienia tytułowej książki.

WSRÓD programów multimedialnych, które rozwijają zdolności plastyczne u najmłodszych dzieci (od 3 do 4 lat) można polecić „Kolory i kształty” Albionu (www.albion.pl). Płyta zawiera dwa programy: „Pokołoruj świat” i „Świat Kształtów”. Znajdziemy tam mnóstwo kolorowanek (100 plansz), obrazkowe zgadywanki i quizy. Maluchy zdobywają wiedzę o barwach i figurach geometrycznych, rozbudzana jest ich wyobraźnia przestrzenna i spostrze-

gawczość, co stanowi dobre przygotowanie do nauki w szkole. Wszystko odbywa się w atmosferze beztroskiej zabawy, którą dodatkowo uprzyjemnia nagrana na płycie muzyka.

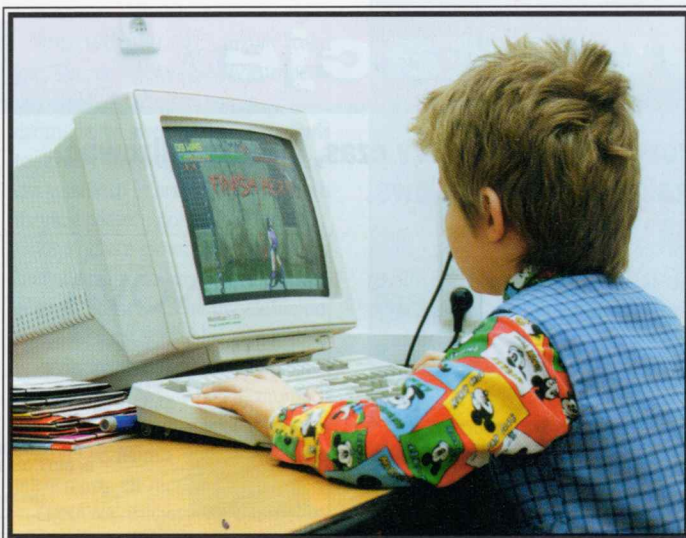
DLA NIECO starszych dzieci (7-10 lat) przeznaczony jest program Optimusa Pascala „Moje pierwsze zabawy ze sztuką”. Atrakcją są tu piękne ilustracje, wykonane kredkami i farbami na kartonie lub szkłe, z kawałków papieru, muszelek czy kamieni. Podczas zabawy, dziecko dowiaduje się, jakie znaczenie ma w plastyce kontur, kompozycja, światło, cień, faktura, poznaje różne techniki (witraż, fresk, kolaż), tematy dzieł malarzkich (portret, scena rodzajowa, pejzaż). Sprawdza nabytą wiedzę, rozwiązując zadania w formie puzzli, układanek i quizów plastycznych.

PROGRAM umożliwia także tworzenie prac autorskich, takich jak okładka książki, tabliczka na drzwi pokoju, zaproszenie urodzinowe. „Zabawy” rozwijają wrażliwość plastyczną, fantazję i odwagę eksperymentowania.

KONWENCJA zabawy jest dla dzieci świetną zachętą do nauki języków obcych. Sześcioletkowie mogą sięgnąć po „Siedem diamentów”, multimedialną grę, uczącą podstaw angielskiego, wydaną przez firmę Edgard (www.edgard.com.pl). Celem zabawy jest odnalezienie tytułowych 7 diamentów, zgubionych przez nieuwważnego króla.

ABY ZREALIZOWAĆ to zadanie, trzeba oczywiście pomóczyć się trochę z angielskim – poznać wymowę słów, nauczyć się rozumieć je ze słuchu, właściwie kojarzyć słowa z rysunkami, rozwiązywać krzyżówki itd. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie otrzymuje się diamenty i rubiny. Wśród nich jest siedem poszukiwanych. Sukcesy nagradzane są piosenkami. Program uzupełniają: kolorowy alfabet, udźwiękowiony słownik i przykłady konwersacji.

WYDAWNICTWO Merlin Games jest autorem „Chatki Małolatka”, dostępnej w wersji angielskiej i niemieckiej. Elementy charakterystycz-

ne dla edukacyjnych programów multimedialnych są tu ciekawie połączone z rozwiązaniami zarezerwowanymi zasadniczo dla „dorośłych” gier, takimi jak: kody dostępu, tablica rekordów czy budowa hierarchiczna (przejście do wyższego poziomu trudności jest niemożliwe bez „zaliczenia” poprzedniego).

AUTORZY pomyśleli o nagrodach za postępy w nauce: oprócz zabawnych certyfikatów, „marchewkę” jest dostęp do zabawnych grafik, a przede wszystkim 20 minut filmów animowanych z Łódzkiego Studia Filmowego „Semafor” (po ukończeniu 4 kursów podstawowych). Głosu postaciom w „Chatce” udzieliły dzieci, co można by potraktować jako plus gdyby nie fakt, że ich wymowa nie zawsze jest poprawna. Ponadto program uczy głównie pojedynczych słów, a to nie wystarcza do porozumiewania się w obcym języku.

KOLEJNY problem to zbyt szeroko – moim zdaniem – zdefiniowana grupa odbiorców „Chatki” (autorzy mówią o przedziale od 6-16 lat). Dla młodszych użytkowników gra może się okazać zbyt trudna, starsi zaś raczej po program nie sięgną.

NASTOLATKOWIE są na ogół mało podatni na uwagi rodziców typu „to nie dla ciebie” czy „lepiej tego nie ruszaj”, a zakazany owoc wydaje im się najsłodszy. Wypowiedzi na temat brutalności niektórych gier (typu „Rezerwowe psy”, by wymienić głośny ostatnio tytuł) mogą podziałać jako zachęta. Odpowiedzialni rodzice mogą jednak dyskretnie zwrócić uwagę swej dorastającej

pociechy na programy, które mają charakter rozrywkowy, ale pozbawione są drastyczności i posiadają wartości „edukacyjne”.

PROPOZYCJĄ z tej kategorii jest choćby „Hokus Pokus Różowa Pantera” (producent: Wanderlust Interactive/MGM). Jest to gra przygodowa w polskiej wersji językowej, z Cezarym Pazurą w roli tytułowej, stylową grafiką i zabawnymi dialogami. Księga Wiedzy zawiera ponad 300 stron interesujących informacji na temat miejsc, które Różowa Pantera odwiedzi podczas gry (a zwiedza całkiem spory kawałek świata: Grecję, Izrael, Rosję, Kenię i Indonezję). Program wzbogacaono o „teledyski” do piosenek śpiewanych przez Majkę Jeżowską, Natalię Kukulską, Emilianę Kamińskiego oraz Tomasa Szweda. Gra ma nieduże wymagania sprzętowe i przystępną cenę.

KSZTAŁCĄCĄ rozrywkę dla całej rodziny zapewniają gry strategiczne, zwłaszcza te o charakterze ekonomicznym. Klasykiem w tej dziedzinie jest program Sim City, stworzony w 1989 r. przez firmę Maxis (w 1997 r. doszło do jej fuzji z Electronic Arts) – zaawansowana technologicznie symulacja, pozwalająca użytkownikom projektować, budować i zarządzać miastem z ich marzeń.

NIE MA w tej quasi-grze punktów, limitu czasu, kolejnych misji. W dostępnej obecnie na rynku wersji Sim City 3000 (jej polska witryna ma adres: www.strategie.com.pl/sc3000) można za to stworzyć własną metropolię, wykorzystując w niej liczne znane budynki (np. Empire State Building), zaludnić ją tłumem

Simów i sterować ich życiem, wprowadzając zarządzenia, ustanawiając podatki itd. Kusząca perspektywa, prawda?

SIM CITY odniosło tak wielki sukces rynkowy (ponad 7 mln sprzedanych egzemplarzy), że jego twórcy wymyślili kolejną symulację pod nazwą „The Sims”. Tym razem użytkownik może stworzyć rodzinę Simów, zdecydować o ich wyglądzie i charakterze, wybudować im dom, wyposażać go, zadbać o ich pracę i rozrywkę.

W ZALEŻNOŚCI od zaproponowanych rozwiązań i osobowości wykreowanych przez nas postaci, Simowie będą mniej lub bardziej szczęśliwi (oczywiście możemy starać się poprawić im nastrój!). Będą też wchodzić w kontakty z sąsiadami, z czego mogą wynikać najróżniejsze sytuacje. Jak widać z opisu, gracz musi łączyć w sobie talenty menedżerskie i wiedzę psychologiczną. „The Sims” w pewnym momencie zaczyna żyć własnym życiem (zwłaszcza przy wyposażeniu Simów w wolną wolę). Program można stale wzbogacać o nowe elementy wprost z witryny www.the-sims.com.

NAWET jeśli, Drodzy Rodzice, nie jesteście entuzjastami nowych technologii, Wasze dziecko z pewnością się bez nich nie obejdzie. Świat gier i programów multimedialnych jest zaś zbyt bogaty i różnorodny, by wszystkie wrzucić do jednego worka z napisem „zło i strata czasu”. Spróbujcie więc zadbać o to, by czas, który dzieci spędzają przed komputerem nie był (a przynajmniej nie był w całości) marnowany na bezsensowne bijatyki.

Paweł Piasecki
foto: BE&W

wwwakacje

Sezon wakacyjny już się rozpoczął. Najwyższy czas, by zaktualizować i uzupełnić turystyczne „zakładki” internetowe.

ZACZNIJMY od witryn polskich biur podróży. Wyróżnia się tu serwis Scan Holiday (www.scanholiday.com.pl). Na stronie głównej mamy do dyspozycji 20 punktów docelowych (m.in. Cypr, Egipt, Kreta, Majorka, Malta, Tajlandia, Włochy). Klikając na jedną z nazw, przenosimy się do informatora, a w nim możemy wybierać spośród miejscowości wakacyjnych, hoteli i wycieczek. Znajdziemy też krótki opis kraju lub regionu, infor-

propozycje podróży egzotycznych (katalog „Dookoła świata”), oferty last minute (uwaga: aktualizacja dwa razy w tygodniu) oraz informacje o sieci sprzedaży. Można ściągnąć cenniki do katalogów: są to duże (ponad 1 MB) pliki w formacie PDF.

Z PRZYJEMNOŚCIĄ zajrzałem na strony LOT-u (www.lot.com.pl). Polskie Linie Lotnicze są obecne w Internecie od listopada 1995 r., jest to więc jedna z najdłuższych funkcjonujących witryn w Sieci, także w skali

Wiosna Lato 2000

Wybierz miejsce:

ZAREZERWUJ JUŻ TERAZ
0 801 150 150

Koszt połączeń: 0,19-0,57 zł + VAT

LAST MINUTE

Pogoda Waluty

ZAMÓW KATALOG

Adresy biur

CYPR 899

ostatnia szansa na wylot w maju za

Czy Pani leci sama

czy razem z nim?

Jedno z Was leci za darmo!

Konferencje i wyjazdy grupowe
szczegółowe warunki dla każdego klienta

Czy chcesz otrzymać ofertę specjalną?
Podaj swój e-mail:

ScanHoliday

STAT4U

macje o pogodzie i walutach, rekomendacje głównych atrakcji, listę 10. rzeczy, które trzeba koniecznie przeżyć samemu, oraz oferty last minute.

STRONA główna serwisu internetowego Polskiego Biura Podróży Orbis (www.pbp.com.pl) jest niezbyt pociągająca, ale na dalszych stro-

światowej. Serwis udostępniono w języku polskim i angielskim, są też odnośniki do francuskiej i holenderskiej (!) witryny LOT-u.

OD LISTOPADA 1997 r. działa system rezerwacji i sprzedaży biletów LOT TicketsOnLine. Płatności można dokonać kartą kredytową (auto-

REZERWACJE
PODRÓŻE
INFORMACJE
SERWIS
LOT VOYAGER
DOŁĄCZ DO NAS

LOT

POLSKIE LINIE LOTNICZE

NO FLASH Local Sites

Mon May 15 00:46:17 GMT 2000

Designed and developed by: nubank.com

nach znajdziemy sporo ciekawych informacji. Główne działy serwisu to: prezentacja ofert sezonowych (wyłącznie wyjazdy zagraniczne),

ryzacja następuje w trakcie operacji). Zamówione bilety dostarczane są bezpłatnie pocztą kurierską w 24 godziny.

RentACarReservations

NOVA

CLICK FOR AN INSTANT QUOTATION!

Call +44 28 4272 8189 (UK)
0800 018 6682 (in the UK)
Office hours 09.00 - 18.00 Mon - Fri
09.00 - 13.00 Sat, Sun

Abberdeen, Belfast, Manchester, Bristol, East Midlands, Edinburgh, Glasgow, Heathrow, Luton, London City, London, Manchester

DISCOUNTS ON CAR RENTALS
IN BRITAIN, IRELAND, EUROPE...

Click for an INSTANT quotation

AVIS

Get Rates & Reservations
Getting Started is Simple
Just use the pull-down menu to select your destination and function and then click GO.

1. Select Destination
[United States]

2. Select Function
[Request Rate]

GO

what can we do for you?

AVIS online

we make car rental on the internet easier!

Suburban Locations | Travel Partners | For Travel Agents | Destination Information

Earn Double Miles This Spring! CLICK HERE

Save 20% on rentals CLICK HERE

Budget

Reservations Desk
WorldClass Fleet
Frequent Travelers
Partners
Divisions
Tips & Guidance
Locations

Get away with Double Points when you book online.

About Budget
Search / Site Map
FAQ / Help
Contact Us
Travel Agents Only

Hot Deals | Look/Book | Member Login

Hertz

hertz.com

RATES & RESERVATIONS
POLICIES & PROCEDURES
PROGRAMS & SERVICES
WORLDWIDE LOCATIONS
VEHICLE GUIDE
SPECIAL OFFERS
PARTNERSHIPS
TRAVEL AGENTS
ABOUT HERTZ

Unlimited Freedom
Hertz Freedom Rates
click here.

NEVERLOST

Hertz #1 Club Gold
Members click here

Hertz #1 Club Gold® | Small Business Programs | Employment Opportunities | Contact Us
Trucks & Vans | Local Edition | Car Sales | Equipment Rental | Site Map

WHAT'S NEW AT HERTZ? Select a Language: **US English**

• Good News! Hertz is now open for business at the new Dallas/Ft. Worth Airport consolidated car rental facility. Visit the [Press Room](#) to learn about the exciting new features, including all

NA STRONIE [www](http://www.lot.pl) można oczywiście sprawdzić rozkład lotów. Warto też zapoznać się z dodatkowymi ofertami LOT-u (program lojalnościowy LOT Voyager, system wypożyczania samochodów Fly and Drive).

Pojazd na wyjazd

JESLI o wypożyczeniu samochodów mowa, polecam adres www.rentacar-europe.com. Jest to strona internetowego pośrednika, który współpracuje wyłącznie z uznanymi firmami i wyszukuje najkorzystniejsze propozycje wynajmu na terenie Wielkiej Brytanii, Irlandii, Francji, Hiszpanii i Portugalii (a poza Europą w Australii i Nowej Zelandii).

OSOBIŚCIE sprawdziłem funkcjonowanie mechanizmu wyszukiwania – działa rewelacyjnie! Po dokonaniu wstępnej rezerwacji automatycznie otrzymujemy powiadomienie e-mailem, a kiedy zamówienie zostanie „przetworzone”, dostajemy szczegółowe informacje o transakcji. Co ważne, nie ma żadnych ukrytych kosztów, wszystko jest precyzyjnie podliczone.

GDY SZUKAM korzystnych ofert wynajmu aut w krajach innych niż wymienione, zawsze zaczynam od witryn firm Budget (www.budget.com) i Avis (www.rentacar.com). Propozycje Hertz (www.hertz.com) są zwykle nieco droższe – pozycja lidera w branży zobowiązuje.

ZOBOWIĄZUJE też nazwa taka jak Europe Today (www.europetoday.com). Z przyjemnością stwierdzam, że w swojej kategorii serwis ten należy do ścisłej czołówki – dostarcza wszelkich informacji, potrzebnych turystom podróżującym po Europie.

ZE STRONY głównej Europe Today można przejść do prezentacji poszczególnych państw (m.in. przydatne adresy i telefony, wirtualne odwiedziny w wybranych regionach), rezerwacji biletów lotniczych i hoteli, promocji cenowych, wynajmu domów i innych kwaterek, wynajmu samochodów. Są także mapy, ale niezbyt szczegółowe.

CIEKAWĄ inicjatywą Europe Today jest udostępnianie miejsca na stronach [www](http://www.reporter.com) reporterom i fotoreporterom z różnych krajów – mogą tu oni dzielić się swoimi podróżniczymi wrażeniami.

Dla globtroterów

TURYŚCI, których nie stać na pięcogwiazdkowe hotele (albo stać ich, ale wolą wydawać pieniądze na co innego), chętnie odwiedzają strony BUG – The Backpackers Ultimate Guide to Europe (www.bugeurope.com). Jest to praktyczny przewodnik po Europie, zbliżony charakterem do znanej serii „Let's Go”. Znajdziemy tam mnóstwo informacji o tanich formach transportu i zakwaterowania, kalendarz ciekawych imprez i wydarzeń, forum dyskusyjne.

WARTO też zajrzeć pod adres www.europeanhostels.com. Niby nic nadzwyczajnego, ale lista ponad 1550 tanich hotelików, schronisk młodzieżowych i podobnych kwaterek w 21 krajach europejskich jest bardzo przydatna. Zostawiając swoją opinię o miejscu, które odwiedziliśmy, przyczynimy się do powstawania rankingu „top 50 hostels”.

PODCZAS wakacji dobrze jest zobaczyć coś więcej, niż hotelową restaurację i pobliską plażę. Chcąc zorientować się, co dzieje się o dowolnej porze roku w różnych stronach świata, warto skorzystać z serwisu What's Going On (www.whatsgoingon.com). Szczególnie polecam „100 Things To Do Before You Die” – 100 szczegółowo opisanych festiwali, świąt, konkursów i innych wydarzeń z całego świata, które naprawdę trzeba zobaczyć.

KOLEJNA atrakcja serwisu to „The Coolest Place on Earth” – codziennie opisywane jest jedno wyjątkowe miejsce na świecie. W serwisie znajduje się też kilka list typu „top 10” (np. 10 najciekawszych wydarzeń w danym miesiącu). Jedynym minusem What's Going On jest to, że nie prezentuje żadnych wydarzeń z Europy Środkowej.

Serwisy turystyczne

WIELE pomysłów na udane wakacje w Polsce i Europie znajdziemy w por-

talu turystycznym Virtual Trip (www.vtrip.com.pl). Można tu skorzystać z propozycji krótkich tras na weekend i zapoznać się z prezentacją polskich parków narodowych. Są porady agenta turystycznego, informacje o cenach paliw i opłatach drogowych w Europie. Obszerne działy poświęcono zakwaterowaniu, transportowi i aktywnemu wypoczynkowi (spływy kajakowe, wspinaczka, nurkowanie itp.) W serwisie tym jest też forum dyskusyjne, dział ogłoszeniowy oraz wirtualny sklep.

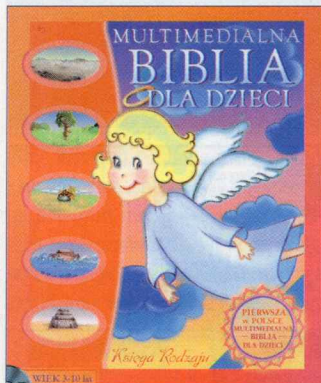
W SZYBKIM tempie rozrasta się opisywany już w „Profil-u” Internetowy Informator Turystyczny (www.wakacje.pl). Baza danych tego serwisu obejmowała w połowie maja br. sporo ponad 9 tys. ofert zebranych od 50 biur podróży i ponad 2800 obiektów noclegowych w Polsce. Na stronie głównej prezentowane są najnowsze oferty i najbliższe oferty last minute oraz rekomendacje noclegów w Polsce. Forum turystyczne jest kolejną okazją do zebrania potrzebnych informacji (lub podzielenia się własnymi doświadczeniami). Warto też zajrzeć do działu wypożyczalni/czartery sprzętu turystycznego.

NA KONIEC jedna uwaga: mimo wszystko nie zachęcam do spędzania wakacji w przestrzeni wirtualnej. Od Internetu też warto odpuścić – na prawdziwym urlopie.

Paweł Piasecki

MULTIMEDIALNA BIBLIA DLA DZIECI – KSIĘGA RODZAJU

Przystępne i atrakcyjne wprowadzenie dzieci w świat Księgi nad Księgami.

URUCHAMIAŁEM ten program bardzo ciekaw, czy autorom (wrocławskie wydawnictwo Soft Serwis i zakon Franciszkanów Konwentualnych) udało się przedstawić opowieści biblijne w taki sposób, by dzieci rzeczywiście zrozumiały przekaz i zachęciły się do poznawania Pisma Świętego. Odpowiedź brzmi: udało się znakomicie.

PIERWSZA część „Multimedialnej Biblii dla dzieci” zawiera pięć opowieści z Księgi Rodzaju (stworzenie świata, Adam i Ewa w raju, Kain i Abel, Arka Noego, Wieża Babel). Opowiadając te nasycone wielką symboliką historie, autorzy programu posługują się językiem, który dzieci mogą w pełni przyswoić, i pięknymi, animowanymi ilustracjami. Warto też podkreślić profesjonalizm nagrań (teksty czytają prezenterzy radiowi).

JAK MOŻNA oczekiwać od programu przeznaczanego dla dzieci (w wieku 3-10 lat), na płycie znalazło się wiele gier i zabaw, w których wykorzystano elementy ilustracyjne i kluczowe słowa z opowieści biblijnych. Znajdziemy tu quizy, krzyżówki, malowanki, gry pamięciowe. Z myślą o młodszych i nieco starszych użytkownikach programu, gry podzielono na dwa poziomy trudności.

DROBNA uwaga krytyczna: program zyskałby na wartości, gdyby na jednym krążku przedstawiono kilka najbardziej znanych ksiąg biblijnych.

POZNAJ ŚWIAT – SIŁY I ENERGIA

Twoje dziecko lubi eksperymentować? Niech więc łączy przyjemne z pożytecznym.

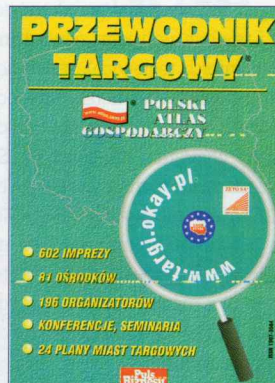
CO ZROBIĆ, aby żarówka świeciła jaśniej? Jak daleko można rzucić piłką na Księżycu? Skąd bierze się cień? Czy jest coś cieplejszego od ognia? Odpowiedzi na te i ponad 150 innych pytań dotyczących sił, elektryczności, światła, dźwięku i ciepła, zawarto w programie „Siły i energia”, wchodzącym w skład wydawanej przez Optimusa Pascala serii „Poznaj świat” (pozostałe tytuły to: „Materiały i substancje” oraz „Przyroda i my”).

PROGRAM „Siły i energia” przeznaczony jest dla uczniów szkół podstawowych (ma rekomendację MEN). Jego twórcy zadbali o to, by dziecko nie było jedynie biernym odbiorcą encyklopedycznych wiadomości, ale by rozwijało umiejętności eksperymentowania, analizowania wyników doświadczeń i wyciągania wniosków. Przedstawienie procesu poznawania praw fizyki jako gry, w której sprawne kojarzenie faktów, szybki refleks i bystre oko, pozwalają zdobywać kolejne „gwiazdki odkrywczy” to niewątpliwie dobry pomysł.

WSZYSTKIE doświadczenia przeprowadzane są w interaktywnym warsztacie Fizi, która pełni rolę przewodnika po programie i podsuwa właściwe rozwiązania, gdy nie możemy ich sami znaleźć. Głos Fizi i jej sposób zwracania się do gracza („słoneczko”) nie przypadły mi do gustu, ale w końcu nie do mnie – trzydziestolatka – adresowany jest ten program :-)

PRZEWODNIK TARGOWY 2000

Praktyczny informator dla wszystkich, którzy chcą uczestniczyć w imprezach targowych jako goście bądź wystawcy.

„PRZEWODNIK targowy” jest wydawany przez tarnowską spółkę Polski Atlas Gospodarczy – twórcę kilku katalogów drukowanych i elektronicznych baz danych, tworzących razem obszerny system informacji gospodarczej, teledoresowej i turystycznej. Prezentację poszczególnych produktów wchodzących w skład systemu można znaleźć na stronie www.atlas.okay.pl. Patronat prasowy nad PAG sprawuje „Puls Biznesu”.

„PRZEWODNIK targowy” zawiera informacje o imprezach wystawieniowych w Polsce i na świecie (ze szczególnym uwzględnieniem regionu Europy Środkowo-Wschodniej). Bazę targów w Polsce można przeszukiwać według branż, województw i miast. Inne części przewodnika to katalog organizatorów imprez wraz z danymi teledoresowymi (także e-mail i www), informacje dla przyjezdnych (noclegi, gastronomia, banki itp.) oraz spis firm, zajmujących się obsługą wystaw.

NA SZCZEGÓLNA uwagę zasługuje „Poradnik wystawcy”, czyli 101 wskazówek dla organizatora targów, a także konferencji i degustacji. Porady dotyczą przygotowania imprezy (finanse, konstrukcja stoiska, obsługa), zachowania podczas targów (przyciąganie uwagi klientów, negocjacje, savoir-vivre) i po nich (kontakt z klientami, analiza efektywności promocji).

MILIARD W ROZUMIE – EDYCJA 2000

Trzecia już edycja multimedialnej gry edukacyjnej, odwołującej się do popularnego teleturnieju.

W OBU przypadkach rolę gospodarza pełni znany prezenter radiowy Janusz Weiss, co jest niewątpliwie jednym z atutów programu. „Miliard” w wersji CD-ROM nie tylko sprawdza wiedzę, ale i uczy – w niemal każdym zadaniu dostępna jest opcja „chcę wiedzieć więcej” pozwalająca na zapoznanie się z treścią odpowiedniego hasła Encyklopedii Multimedialnej PWN. Można wybrać trzy tryby pracy z programem – teleturniej, zabawa (zadania typu: ćwicz pamięć, wskaż, puzzle itd.) oraz nauka (pogłębianie wiedzy w dowolnej dziedzinie z dwudziestu, które są do wyboru). Autorzy programu zadbali o precyzyjne objaśnienia, dotyczące sposobu wykonywania prezentowanych zadań. Gdy w żaden sposób nie możemy rozwiązać łamigłówki, wybieramy opcję „poddać się” i poznajemy właściwą odpowiedź. Warto zwrócić uwagę na ilość (7000) i różnorodność proponowanych zadań oraz bogaty materiał ilustracyjny (ponad 5000 zdjęć, rysunków, schematów, nagrań, map politycznych i fizycznych oraz map nieba) pochodzący oczywiście z elektronicznej bazy danych Encyklopedii PWN.

„MILIARD” umożliwia wybór tematyki pytań oraz jednego z trzech poziomów trudności. Dostępne są dwa różne interfejsy (inny dla dzieci, inny dla młodzieży i dorosłych) – oba bardzo funkcjonalne, z oprawą graficzną dobrze dobraną do grupy wiekowej. Podsumowując: świetny program dla całej rodziny.

Paweł Piasecki

handlobank

bank o dużym zasięgu

Jesteśmy wszędzie tam, gdzie działa Twój telefon komórkowy. W handlobanku możesz w kilka minut otworzyć rachunek przez telefon. Dzwoniąc do nas o każdej porze dnia i nocy łatwo sprawdzisz saldo każdego ze swoich rachunków, szybko zrealizujesz zlecenia stałe, dokonasz przelewu środków i opłacisz rachunki. Gdziekolwiek będziesz, kiedykolwiek będziesz chciał. Zadzwoń, dowiesz się więcej.

infolinia: (22) 530 30 20
(tylko z telefonu stacjonarnego) 0801 321 321

handlobank

PION BANKOWOŚCI DETALICZNEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE SA

szanujemy twój czas

ODDZIAŁY: **Bielsko-Biała**, ul. 11-go Listopada 14/16; **Bydgoszcz**, ul. Stary Rynek 27; **Bytom**, ul. Gliwicka 17; **Częstochowa**, Aleja NMP 12b; Al. NMP 26 (róg ul. Kościuszki); **Dąbrowa Górnicza**, ul. 3 Maja 13; **Gdańsk**, ul. Grunwaldzka 104/106; ul. Targ Drzewny 12/14; **Gdynia**, ul. 10-go lutego 7; ul. Świętojańska 104a; **Gliwice**, Plac Piastów 7; **Kalisz**, ul. Św. Stanisława 11; **Katowice**, ul. Staromiejska 6; **Kraków**, ul. Św. Jana 1; ul. Podwale 6; ul. Kalwaryjska 12; **Legnica**, ul. Najświętszej Marii Panny 5; **Łódź**, ul. Piotrkowska 115/119; ul. Piotrkowska 70; ul. Piotrkowska 165; **Olsztyn**, ul. Dąbrowszczaków 1; **Płock**, ul. Tumska 14; **Poznań**, Rynek Łazarski 1; Św. Marcin 46/50; ul. Głogowska 16; **Rybnik**, ul. Rynek 8; **Sosnowiec**, ul. Modrzejowska 13; **Szczecin**, ul. Wyzwolenia 14; ul. Wojska Polskiego 15-17; ul. Wyszyńskiego 2; ul. Wojska Polskiego 42; Al. Piastów 54; **Świnoujście**, Pl. Wolności 6; **Tarnów**, ul. Wałowa 5; **Tczew**, Pl. Hallera 18; **Toruń**, Rynek Staromiejski 38; **Warszawa**, ul. Chałubińskiego 8; ul. Płocka 17; ul. Mickiewicza 27; Aleje Jerozolimskie 125/127; DTC, ul. Marszałkowska 104/122; Al. Solidarności 117; ul. Targowa 69; **Włocławek**, Plac Wolności 12; **Wrocław**, Pl. Solny 2/3; ul. Grabiszyńska 9; **Zabrze**, ul. Wolności 254; **Zielona Góra**, ul. Żeromskiego 15

www.handlobank.com.pl

Kupon promocyjny handlobanku

Przyjdź do najbliższego oddziału handlobanku z wypełnionym kuponem, a otrzymasz prezent.

Imię i Nazwisko.....

Adres.....

Telefon.....

1. Oferta dla abonentów sieci komórkowych nie posiadających konta w handlobanku.
2. Zasady akcji są dostępne w oddziałach handlobanku i TeleCentrum.
3. Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych (podanych obok) przez handlobank zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych.

JESTEŚMY zarozumiali. Wydaje nam się, że zdanie, jakie mamy na temat innych ludzi, jest jedynie słuszne. Tymczasem przewrotna rzeczywistość lubi udowodniać, jak bardzo się mylimy. Pół biedy, jeśli błąd w ocenie dotyczy kogoś, z kim pracujemy. Trochę gorzej, jeśli chodzi o osoby nam najbliższe – krew z krwi, kość z kości. Historia, opisana poniżej, wydarzyła się naprawdę.

BYŁO sobie dziecko. Ot, uroczy maluch, czyli chłopiec. Powiedzmy – Jacek. Tenże Jacek stał się pociechą dwójki uroczych rodziców. Obydwójce z wyższym wykształceniem: ona – humanistyczne, on – matematyczno-przyrodnicze. Wychowywali syna świadomie, przekazując mu swoją wiedzę i hierarchię wartości. Jacek rósł więc sobie spokojnie i rozwijał się prawidłowo. Był bardzo żywym dzieckiem – zdarzało się, że w tym samym czasie rozbierał na części samochodzik, malował scenę batalistyczną, dotyczącą walk indiańskich plemion, dociekał istoty ludzkiego bytu („Mamo! Skąd się biorą dzieci?”) i planował strategię popołudniowej zabawy w piaskownicy. Kiedy zaczął chodzić do szkoły, cała energia, którą wcześniej spalał podczas zabawy, skumulowała się na dociekaniu prawdy. Wtedy zaczęły się problemy z nauczycielami.

– Proszę pani, Jacek sprawia poważne kłopoty wychowawcze...

– Och! Czy zrobił coś złego?

– Nie jest w stanie spokojnie usiedzieć w ławce. Pierwszy rozwiązuje zadanie, a potem rozrabia...

– Och! To cudownie! To znaczy... Chciałam powiedzieć...

– Cudownie?! On mi przeszkadza w lekcji!

– A może... Gdyby dostał jakieś dodatkowe zadanie...

– Proszę pani! Ja mam w klasie 25 uczniów! Nie mam czasu na indywidualny tok nauczania!

– Ale...

– To jest kwestia wychowania! Jeżeli dziecko nie jest nauczone karności w domu, to potem w szkole wszystkim próbuje wejść na głowę!

Potem przyszedł czas na spotkanie z panią od polskiego.

– Proszę pani, pani syn zadaje bezsensowne pytania!

– O Boże!

– Niech sama pani powie, czy normalne dziecko pyta, skąd się bierze ogonek przy „q”?

Z CZASEM mama poznała pozostałych nauczycieli. Jacek wprawdzie był inteligentnym dzieckiem, ale zadawał za dużo pytań. I na nic się zdały tłumaczenia rodziców, że nauczyciela też trzeba zrozumieć, że nie każdy umie przyznać się, jeśli czegoś nie wie i nikt nie lubi, kiedy mu się przeszkadza w tym, co sobie zaplanował. Efekt był taki, że Jacek przestał się interesować nauką. Coraz częściej dostawał jedynki, a przed końcem roku w ostatniej chwili poprawiał oceny, żeby uratować się przed repetą. Nie znaczy to, że w ciągu roku szkolnego nic nie robił. Jednak całą swoją uwagę skupiał na lekturach nadobowięzkowych, grach komputerowych i słuchaniu muzyki. I oczywiście na zadawaniu pytań nauczycielom.

WRESZCIE pewnego dnia dograł się. Było to już w liceum (społecznym), w drugiej klasie. Jacek dowiedział

się, że jego kolega został usunięty ze szkoły, ponieważ nauczycielka zobaczyła go obok kosza na śmieci, z którego unosił się dym papierosowy. Oczywiście nikt nie zdejmował odcisków palców z ustnika, ale chłopaka wyrzucono za palenie. Jacek uznał za stosowne stanąć w obronie kolegi. Podczas godziny wychowawczej zwrócił uwagę wychowawczynie, bo ta nie zrobiła nic, żeby pomóc ukaranemu – kara była przecież niewspółmiernie duża w stosunku do przewinienia. Dyrektorka wezwała matkę Jacka na rozmowę. Poinformowała ją o rażącej niesubordynacji nastolatka i o tym, że nauczyciele rozważają ewentualność usunięcia go ze szkoły. Rozpoczął się dramat. Bo jaka szkoła (w marcu) zgodzi się przyjąć ucznia, który nie dość, że łobuz, to jeszcze ze średnią w okolicach 3.

W INNYM społecznym liceum, po usłyszeniu całej historii, dyrektorka złapała się za głowę. A ponieważ w jednej z klas drugich właśnie zwolniło się miejsce, postanowiła

dać szansę młodemu rozrabiaci. Chłopak był zachwycony – zawsze chciał chodzić do tej właśnie szkoły, jednak rodzice nie wyrazili zgody na to, żeby do niej zdawał. Uznali, że jest zbyt słabym uczniem i po prostu sobie nie poradzi – chcieli oszczędzić mu rozczarowań. Jacek szalał więc ze szczęścia, matka była przerażona.

– Synku, tam jest taki wysoki poziom, jak ty sobie poradzisz? Przecież przez ostatnie półtora roku nic nie robiłeś. Jak ty nadrobisz te zaległości? A jeśli nie zdasz do trzeciej klasy?

JACEK obiecał, że stanie na głowie. I stanął. Rodzice nie poznawali własnego dziecka. Przestał grać na komputerze, wychodzić do kolegi. Z jego pokoju nie dochodziła żadna muzyka. Kiedy zaniepokojona matka zajrzała tam, zobaczyła Jacka zakopanego w książkach.

– Mamo! Czy ty wiesz, że biologia jest ciekawa?

Matkę zamurowało. Potem ojca. Każdy następny dzień przynosił coraz to inne niespodzianki.

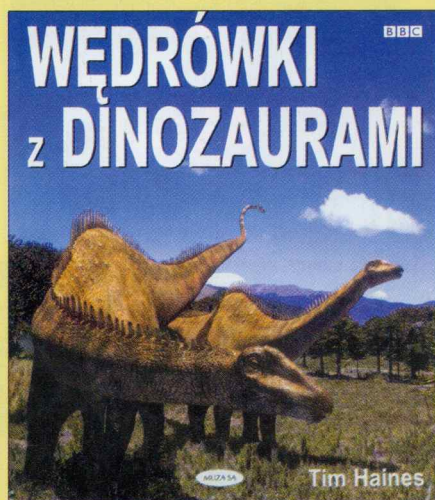
– Mamo! Tutaj nikt nie ma do mnie pretensji, kiedy o coś pytam! Dzisiaj na polskim poprosiłem, żeby pani opowiedziała trochę o Byronie... I wiesz, co...? Ona opowiedziała! Wcześniej to zawsze słyszałem: „Przeżyjaj sobie w domu, ja nie mogę tracić lekcji na takie drobiazgi, przecież macie podaną bibliografię...”, itd. itp. I trwało to pięć minut. Akurat tyle, ile trwałaby odpowiedź na moje pytanie. I do tego przeszkadzałem w lekcji. A tutaj pani ucieszyła się, że mnie to interesuje! Wyobrażasz sobie?!

POTEM przyszła kolej na matematykę, filozofię... Nawet zniechęcona przez Jacka chemia przestała być problemem. Jak to się stało? Przecież on był zawsze przeciętnym uczniem, który wciąż sprawiał kłopoty. Czyżby przeżył cudowną metamorfozę i zrozumiał, na czym polega przyjemność płynąca ze zdobywania wiedzy?

W KOŃCU matka Jacka zadzwoniła do poprzedniej szkoły i podziękowała dyrektorce za wyrzucenie syna. Przecież dzięki tej decyzji dowiedzieli się z mężem, jaki naprawdę jest Jacek. No cóż, pozory mylą...

Małgorzata Węgrzecka
rys. M. Bruchnalski

T. Haines
WĘDRÓWKI
Z DINOZAUARAMI
Muza

W 1998 R. na kanale BBC One po raz pierwszy wyemitowano serial *Walking with Dinosaurs*, który wkrótce po tym okazał się sukcesem na skalę światową. Zrealizowany przez BBC Science w koprodukcji z Discovery, TV Asahi oraz przy współpracy z ProSieben i France 3 cykl przyrodniczy sprzedano telewizjom 32 krajów. Do stworzenia

obrazu świata z czasów dinozaurów wykorzystano najnowsze osiągnięcia w zakresie komputerowego symulowania wirtualnej rzeczywistości w połączeniu z wysokiej klasy zdalnie sterowanymi animowanymi modelami. Efekt przeszedł najśmielsze oczekiwania. Mike Milne, szef komputerowej animacji powiedział: *Myszę, że dotarliśmy najbliżej, jak to w ogóle możliwe, do widoku autentycznych dinozaurów. Ale na sukces Wędrówek z dinozaurami wpłynęła przede wszystkim interesująca tematyka. Przedstawiono 155 milionów lat praprzodków ziemii uwzględniając cały ekosystem. Zdjęcia plenerowe kręcono w najbardziej odległych zakątkach świata (m. in.: w Chile, Nowej Zelandii, Kalifornii), gdzie przetrwały relikto- we gatunki roślin. Zadbano również o rzetelność serialu i przy jego produkcji zasięgnięto opinii ponad 100 paleontologów. Oprócz serialu, twórcy tego ambitnego przedsięwzięcia, przygotowali także książkę, która spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem (dotychczas sprzedano już ponad milion egzemplarzy na całym świecie). Polscy widzowie mieli już okazję zobaczyć emitowany w Programie 2 TV serial, natomiast książka ukazała się nakładem wydawnictwa Muza.*

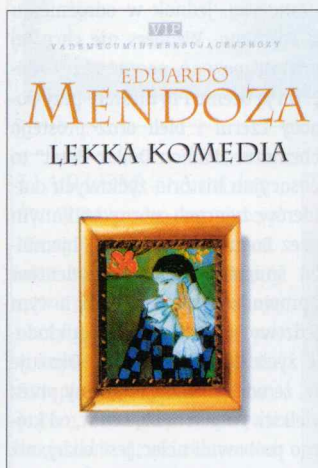
AUTOREM *Wędrówek z Dinozaurami* jest producent serialu Tim Haines, który, podobnie jak w filmie, zaprasza Czytelników do podróży w czasie. Akcja pierwszego rozdziału – *Nowa krew* – roz-

grywa się przeszło 225 milionów lat temu. Wówczas dinozaury rozpoczęły swoją wędrówkę po ziemi. Okoliczności wymarcia dinozaurów dla współczesnych naukowców nadal pozostają tajemnicą.

KOLEJNE rozdziały to opis poszczególnych okresów pobytu na naszej planecie tych fascynujących stworzeń. *Coelophysis* – najmniejszy dinozaur, drapieżny i mięsożerny *Tyrannosaurus*, czy też łagodny roślinożerca *Diplodocus* to przykłady gatunków, które zagościły na kartach książki. Oprócz dinozaurów, autor ukazał istoty niemal zupełnie nieznane większości Czytelników, np. morskiego gada *liopleurodona*, największego drapieżcę wszech czasów czy też *ornitochaira* – podniebnego olbrzyma. Tim Haines, opisując życie dinozaurów, prezentuje także aktualne poglądy naukowców dotyczące stałości ciepłoty dinozaurów, ich sposobów polowania, a więc zagadnień nadal budzących liczne kontrowersje. Autor przedstawił również roślinność, owady, klimat i geografię poszczególnych okresów pobytu na ziemi dinozaurów. A to właśnie wówczas kształtowały się obecne kontynenty, pojawiły się ptaki i rośliny kwiatowe.

DINOZAURY – te zamieszkujące niegdyś naszą planetę wspaniałe stworzenia chyba nigdy nie przestaną budzić ciekawości. Jak żyły i umierały, jak polowały i żerowały, jak się rozmnażały i odchowywały młode – odpowiedzi na te pytania dostarczy lektura książki *Wędrówki z dinozaurami*.

E. Mendoza
LEKKA KOMEDIA
Muza

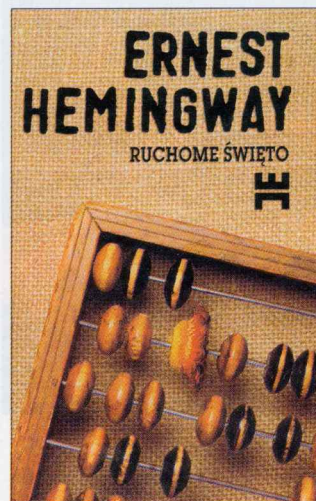

VADEMECUM interesującej prozy to seria, w ramach której wydawnictwo Muza zaprezentowało Czytelnikom wiele tytułów uznanych za światowe bestsellery. Książki opatrzone znakiem tej serii są gwarancją literatury na wysokim poziomie. *Lekka komedia* to obok *Roku potopu* (polskie wydanie w 1992 r.) kolejna powieść Eduardo Mendozy,

która ukazała się w cyklu. Mendoza już od ponad dwudziestu lat uprawia zawód pisarza i doczekał się miana „mistrza intrygi”. Międzynarodową sławę przyniosły mu powieści: *Prawda o sprawie Savolty* (Nagroda Krytyki, 1975 r.) oraz przetłumaczona na wiele języków książka *Miasto cudów*.

Lekka komedia przenosi Czytelników do Barcelony przełomu XX w. Bohaterem powieści jest Prullas, cieszący się względami pięknych kobiet światowiec zawiązany ze środowiskiem teatralnym. Podczas prac nad wystawieniem jego nowej powieści Prullas poznaje młodą aktorkę i bez trudu nawiązuje z nią romans. To rodzące się uczucie, z którym komediopisarz nie wiązał poważniejszych planów zaczyna mu komplikować życie. Nieoczekiwany splot wydarzeń sprawi, że pisarz wbrew swojej woli znajdzie się w samym centrum kryminalnej afery i będzie musiał stawić czoła oskarżeniu o morderstwo. Intrygująca fabuła szczerze okraszona humorem to gwarancja doskonałej rozrywki.

E. Hemingway
RUCHOME ŚWIĘTO
Muza

RUCHOME święto to powieść, która ukazała się w 1964 r., w trzy lata po tragicznej śmierci pisarza. Pracę nad książką Ernest Hemingway rozpoczął jesienią 1950 r. Przyjechał wówczas do Paryża i zatrzymał się w hotelu Ritz przy placu Vendôme, tym samym, w którym sześć lat wcześniej pozostawił depozyt. Depozy-

tem tym były dwa, pełne papierów kufrы, które doczekały się wreszcie otwarcia. Hemingway odnalazł w nich zapomniane rękopisy oraz notatki opisujące jego pobyt w Paryżu w latach dwudziestych. Nostalgiczny obraz Paryża tamtych lat oraz barwny opis postaci, które miały wpływ na życie artystyczne i towarzyskie ówczesnej stolicy światowej sztuki okazały się cennym materiałem. Pisarz przystąpił do pracy nad książką, którą przerwał zaabsorbowany inną powieścią. Do pomysłu literackiego opracowania notatek powrócił na przełomie lat 1958 i 1959, lecz i tym razem przerwał pracę. Wrócił do niej na kilka miesięcy przed śmiercią. Ernest Hemingway nigdy nie dokończył tej powieści. Pracę nad *Ruchomym świętem* zakończyła wdowa po nim, wraz z pomocą jego przyjaciół. Powieść okazała się kolejnym sukcesem pisarza i w ciągu zaledwie kilku miesięcy od wydania stała się światowym bestsellerem.

Recenzje: Agnieszka Guzek

CZŁOWIEK Z KSIĘŻYCA

reż. Miloš Forman

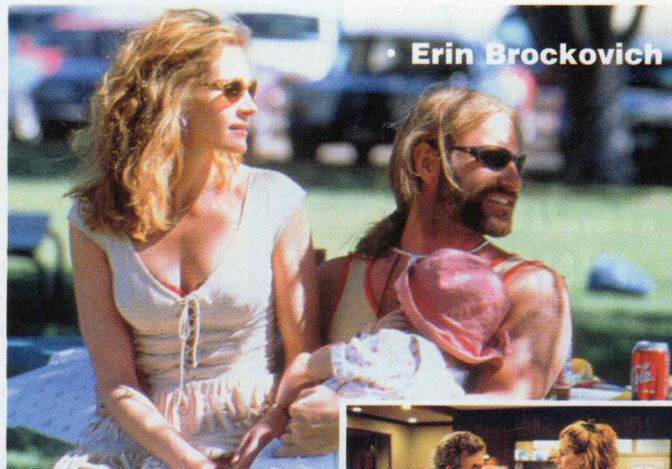
OD LAT wiadomo, że mariaż amerykańskich pieniędzy i nieamerykańskich reżyserów daje znakomite efekty. Określenie – europejczy – celowo nie zostało tutaj użyte, bo przecież równie interesujące filmy kręcą w Stanach Azjaci czy Australijczycy. Wystarczy wymienić choćby Johna Woo lub Petera Weira. To właśnie Weir nakręcił jeden z najlepszych i najbardziej niedocenionych filmów ostatnich lat – „Truman Show” – z Jimem Carreym w roli głównej. Ten sam aktor gra główną rolę w równie znakomitym i równie niedocenionym filmie innego nie-Amerykanina, Miloša Formana. Forman to bez wątpienia jeden z największych reżyserów w historii kina. W socjalistycznej Czechosłowacji robił filmy wybitne, a w Stanach Zjednoczonych – jeszcze wybitniejsze. Taki choćby „Lot nad kukułczym gniazdem” czy „Amadeusz”, to kamienie milowe w historii filmu. Czy takim kamieniem będzie także „Człowiek z Księżycą”? Nawet

sem. I rzeczywiście – był trochę świrusem, a trochę błaznem, takim, co to najpierw króla rośmieszysz, potem „kupi” go socjotechnicznymi zabiegami, by w końcu pokazać, że jest nagi. Kaufman tak właśnie robił z Amerykanami. A Forman i Carrey ukazali to bardzo dobrze. Może aż za dobrze. Ameryka i jej zacni obywatele nie lubią bowiem, gdy ktoś wypomina im ich małość...

ERIN BROCKOVICH

reż. Steven Soderbergh

MAGAZYN „People” okrzyknął niedawno Julię Roberts najpiękniejszym człowiekiem świata (nie kobietą, a człowiekiem właśnie). Niektórzy twierdzą, że to wybór nad wyraz trafny, bo uroda Julii nie jest niczym wyrafinowanym i wystudiowanym. Jej uroda jest po prostu naturalna, wręcz plebejska. A właśnie takie panie podobają się ogromnej części męskiej populacji. Pano wie o wiele bardziej od „księżniczek z wysokiej wieży” wolą „dziewczyny z sąsiedztwa”. Nic więc dziwnego, że liczący na sukces producenci filmu „Erin Brockovich”, bez waha-

• Erin Brockovich

oraz przeświadczenie, że warto i trzeba walczyć o swoje. Ten bagaż staje się jej motorem napędowym – Erin, niepozorna pracownica małej kancelarii adwokackiej, doprowadza do zdemaskowania wielkiej afery przemysłowej, zagrażającej zdrowiu tysięcy ludzi. Roberts zagrała tę rolę znakomicie. Ciekawe jest to, że ci, którzy znają prawdziwą Erin, twierdzą, iż Julia wcale nie przysowała postaci, a nawet złagodziła jej rysy. Przyznają jednak, że jest równie wyzywająca i atrakcyjna, jak Erin, tyle że panna Brockovich nie zdobyła uznania w oczach dziennikarzy magazynu „People”.

i podtekstów. Duża w tym również zasługa aktorów, kojarzonych przez wielu (niesłusznie!) z miłąką pop kulturą – George’a Clooneya, Marka Wahlberga i Ice Cube’a. Tym filmem udowodnili, że mają „papiery na granie”.

MILLION DOLLAR HOTEL

reż. Wim Wenders

KOLEJNY Europejczyk zmagający się z Ameryką. Jednak w odróżnieniu od Formana, Wenders nie chce tej Ameryki poznać, poczuć jej skórego. On ją ocenia i to niestety przy pomocy czerni i bieli oraz prostego schematu. „Million Dollar Hotel” to sensacyjna historia życiowych outsiderów, żyjących w zapomnianym przez Boga i ludzi hotelu. Tajemnicza śmierć jednego z rezydentów i prowadzone w związku z tym śledztwo, wywracając ich poukładane życie do góry nogami. Okazuje się, że wielki świat, rządzonej przez wielkich i złych ludzi, świat, od którego próbowali uciec, jest bliżej, niż się im zdawało. Film ogląda się nawet dobrze, ale natrętne przesłanie psuje końcowy efekt. W pamięci zostaje jedynie mistrzowsko sfilmowana, doskonała plastycznie, scena samobójstwa jednego z bohaterów. Jak na reżysera „Nieba nad Berlinem” to trochę mało.

Andrzej Ignatowski

foto: BE&W

• Człowiek z Księżycą

jeśli nie, to z pewnością będzie to film ważny, o którym będzie się mówiło i pisało przez lata. Duża w tym zasługa reżyserskiej maestrii Formana i naprawdę znakomitej gry Carreya. Ale również jest to zasługa człowieka, którego postać Carrey odtwarza – niezwykle popularnego w latach osiemdziesiątych, amerykańskiego komika Andy Kaufmana. Kaufman nie był zwykłym komikiem. Sam siebie nazywał świru-

nia pomyśleli o obsadzeniu w roli tytułowej właśnie Julii Roberts. A kim jest Erin? To osoba jak najbardziej prawdziwa, tak jak prawdziwa jest historia, którą opowiada film. To niedysyjsza miss piękności, interesujący i łatwy cel dla każdego mężczyzny. Ale tylko pozornie łatwy, bowiem Erin jest kobietą po przejściach, ze sporym bagażem doświadczeń, w którym mieści się dwóch byłych mężów, trójka dzieci

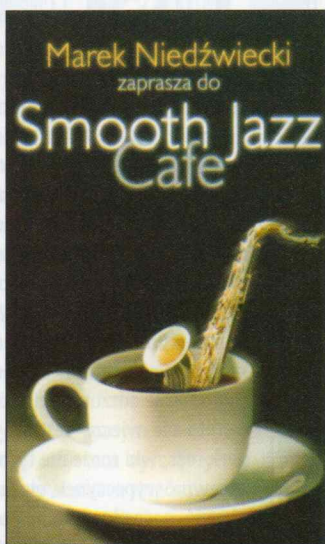
GREGORIAN Master Of Chant

OTO RECEPTA na sukces: najpierw bierzemy kilku panów umiających śpiewać chorały i ubieramy ich w stroje, przypominające habity mnichów. Potem rzeczeni panowie nagrywają – oczywiście w „manierze” chorału – kilkanaście przebojów muzyki popularnej. Efekt? Oczywiście złota, a gdzieś tam nawet platynowa płyta. Generalnie nikt nie ma nic przeciwko tego rodzaju zabiegom. Całość brzmi nawet sympatycznie, choć – trzeba przyznać – mało oryginalnie. Bo po co w mało święte rzeczy „wplątywać” mnichów i budować sztuczną atmosferę mistycyzmu? Przecież to żadne sacram. Ale za to jak najbardziej profanum. W kategoriach artystycznych również.

KUBA SIENKIEWICZ – Studio szum

KUBA Sienkiewicz, znany niektórym jako dr medycyny Jakub Sienkiewicz, a pozostałym jako lider Elektrycznych Gitar, postanowił zrobić remanent w swych szufladach. Okazało się, że ma tam całkiem sporo solowych piosenek, napisanych na specjalne okazje. Znalazły się w tej grupie utwory do telewizyjnych seriali (tych popularnych, mniej popularnych, a nawet takich, które nigdy nie powstały), piosenka do filmu „Spona”, a nawet „Hymn funduszu emerytalnego”. Do tego zestawu artysta dograł kilka innych okolicznościowych piosenek, dedykowanych głównie harującym ciężko pracownikom najprzeróżniejszych ministerstw. I tak oto powstała ta jak najbardziej okolicznościowa i na wpół retrospektywna płyta. Płyta ukazująca ciężkie życie artysty, który zarabia na chleb powszedni nie tylko pisaniem przebojów dla popularnego zespołu, ale również utworami na zlecenie. Nierówny poziom zebranych na krążku dokonań świadczy dobitnie o tym, że to wyjątkowo ciężka i niewdzięczna praca.

RÓŻNI WYKONAWCY Smooth Jazz Cafe

„SMOOTH Jazz Cafe” to płyta wręcz idealna do słuchania przy kolacji i we dwoje, najlepiej na świeżym powietrzu. Muzyka wysmakowana i pieszcząca zmysły, niczym znakomity francuski ser, popijany równie smakowitym, francuskim czerwonym winem. Okazuje się, że jazz może być przystępny, a nawet przebojowy, nie tracąc przy tym swego wyrafinowanego smaku. W tym miejscu pewnie jazzowi puryści krzykną, że to nie żaden jazz, a co najwyżej wyrafinowany pop. Ale to ich problem. Ważne, że smakuje. I tu należą się podziękowania „szefowi kuchni” – Markowi Niedźwieckiemu, bo to właśnie on przygotował to smaczne danie.

HARLEM – Amulet

ŚWIATEM rządzą komputery. Niestety, światem muzycznym również. Coraz więcej utworów, które osiągają szczyty list przebojów, powstaje nie dzięki klawiaturze fortepianu, ale właśnie komputera. Ba! To niezwykle urządzenie, dzięki zastosowaniu przemysłowych programów, może dziś wygenerować niemal każdy dźwięk, z dźwiękiem „żywych” instrumentów włącznie. Na szczęście są tacy, którzy nie chcą poddać się komputerowej modzie i tak jak ich starsi koledzy, tworzą historię rocka, szarpną struny, walą w bębny i wydają głos bez żadnych elektronicznych poprawek. Właśnie takiej formie tworzenia muzyki hołduje olsztyńska grupa Harlem. Nie dość jednak, że artyści korzystają z tradycyjnych instrumentów, to do tego grają tradycyjną muzykę. Recepta jest prosta: tradycyjny rock „podlany” odrobiną bluesa i „doprawiony do smaku” szczyptą folku. A że brzmi to, jak na nasze czasy, nieco archaicznie – w tym przypadku to akurat zaleta.

GORAN BREGOVIC Music For Films

GORAN Bregovic ma na swoim koncie kilkanaście ścieżek dźwiękowych do całkiem niezłych filmów. Wiele z tych muzycznych tematów stało się potem popularnymi piosenkami, wykonywanymi przez równie popularnych artystów (m.in. Cesaria Evora, Iggy Pop i nasza Kayah). I to właśnie te śpiewane wersje są najlepiej znane słuchaczom. A szkoda, bo ich instrumentalne pierwowzory mają równie dużo (a czasem nawet więcej) uroku. Czas nadrobić muzyczne zaległości i poznać lub przypomnieć sobie oryginały. Idealnym do tego przyczynkiem jest najnowsza płyta Bregovica, będąca właśnie wyborem najlepszych i najbardziej znanych tematów muzycznych tegoż kompozytora, wykorzystanych m.in. w „Królowej Margot”, „Arizona Dream”, „Czasie Cyganów” i „Undergroundzie”.

recenzje: Andrzej Ignatowski

Rodem z bajki

W Danii od czasów Hansa Christiana Andersena najważniejszymi obywatelami są dzieci. Z myślą o nich stworzono wspaniałe, wesołe miasteczka, w których szalona zabawa trwa nieprzerwanie przez cały tydzień.

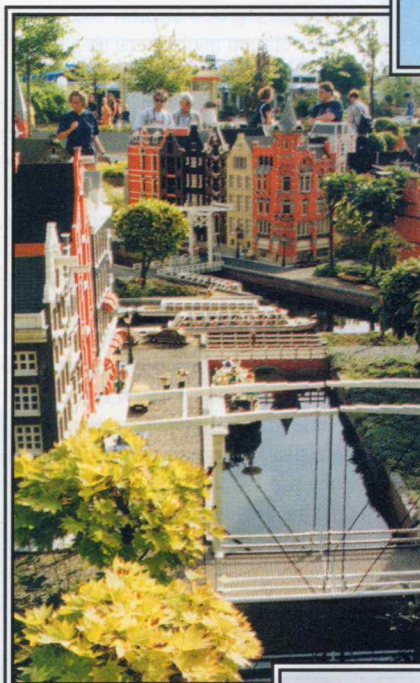
NAJSTARSZYM wesołym miasteczkiem w Danii jest kopenhaskie Tivoli. Choć dla publiczności otwarto je w 1843 r., a więc później niż wiedeński Prater (1766 r.), to jednak miasteczko od razu wyposażono w karuzele i diabelskie młyny. Potem dołączyła do nich górską kolejka i kilkanaście innych urządzeń, znacznie podnoszących poziom adrenaliny we krwi. Dziś najbardziej oblegana jest kilkudziesięciometrowa wieża, na której szczyt wciągane są fotele z amatorami mocnych przeżyć. Gdy już wszyscy znajdują się na górze, fotele nagle opadają na sam dół i zatrzymują się dwa, trzy metry nad ziemią, a po kilku sekundach znów szybką podróż nad drzewami. Taką jazdą powtarza się kilka razy i naprawdę warta jest 20 koron, które trzeba za nią zapła-

cić. Po ogromnych emocjach można spokojnie popływać łodziami po jeziorach albo zagrać na automatach zręcznościowych lub obejrzeć jeden ze spektakli w letnim teatrze pantomimy. Potem jeszcze obiad, po nim konieczne lody, a na deser wizyta w muzeum figur woskowych (Wax Museum) – jedynym na świecie, które obok kopii znanych osób ma w swojej kolekcji także postacie z bajek Andersena.

Spełnienie marzeń

DRUGI park rozrywki leży na obrzeżach Kopenhagi, nieopodal Kongens Dyrehave (Królewski Las Jeleni) w Bakken. Tutaj również można znaleźć mnóstwo huśtawek, karuzele i górskie kolejki, ale, w przeciwieństwie do Tivoli, nie płaci się za wejście (w Tivoli 39 koron), a tylko za same atrakcje. Oba parki przestają działać o północy (w Tivoli w środy i soboty imprezę kończy pokaz sztucznych ogni), lecz do Bakken nie ma sensu jechać wcześniej niż o drugiej po południu, bo większość urządzeń przed tą godziną jeszcze nie działa. Natomiast przed południem warto zwiedzić okolicę. W pobliskim Charlottenlund konieczne trzeba zajrzeć do Danmarks Akvarium (otwarte codziennie 10-18), gdzie za 45 koron od osoby można zobaczyć wspaniałą kolekcję ryb, żółwi i wodnych gadów ze wszystkich niemal zakątków ziemi. Równie ciekawym miejscem jest inne Akvarium, w miejscowości Grenå, które mieści się na najdalej na wschód wysuniętym punkcie półwyspu Jutlandzkiego. Wprawdzie z Kopenhagi to dość daleko, ale naprawdę warto się tam

wybrać. Nie tylko po to, aby podziwiać faunę morza Bałtyckiego i Północnego, ale także dlatego, żeby pojechać kilkanaście kilometrów na zachód w głąb Jutlandii do miejscowości Djurs. Na jej obrzeżach mieści się kolejne miasteczko rodem z dziecięcych marzeń – Sommerland. Duńczycy i licznie odwiedzający

Klocki z tradycją

PLASTIKOWE duńskie klocki, z których ludzie w wyobraźnię potrafią wyczarować wszystko, mają już 50 lat. Niewielka wioska Billund stała się dzięki nim potężnym centrum rozrywkowym, z ogromnymi kompleksami hoteli i międzynarodowym lotniskiem, na którym co kwadrans lądują zagraniczne odrzutowce. Każdy, kto nie wierzy, że znany park rozrywki może nie tylko zapewnić wypoczynek, ale też ożywić gospodarczo region, powinien choć raz w życiu odwiedzić Legoland.

kraj Niemcy, przyjeżdżają tam na cały dzień, by ich pociechy mogły bawić się do woli na świeżym powietrzu. Największą atrakcją tego miejsca jest spływ nadmuchiwanymi dętkami po miejscami bardzo rwącym, strumieniu. Jeśli pogoda dopisuje, można także poszaleć w przypominających drewniane kłody wagonach wodnej kolejki. Dla najmłodszych ustawiono tutaj sporo prostszych i bezpieczniejszych urządzeń (gumowe skocznie, plastikowe bączki itp.). Całodzienna zabawa w Sommerlandzie kosztuje nieco ponad 100 koron od osoby.

PIERWSZE, jeszcze drewniane klocki Lego, powstały w 1932 r. Ole Kirk Christensen, cieśla z liczącej kilkadziesiąt rodzin wioski Billund w południowej części półwyspu Jutlandzkiego, robił je najpierw dla swoich dzieci. Potem, gdy się spodobały, rozdawał sąsiadom, a kiedy

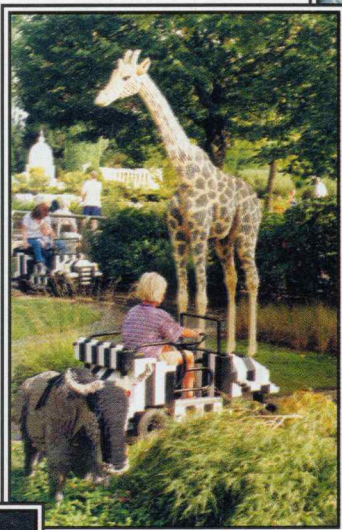
zapotrzebowanie zaczęło rosnąć, rozpoczął seryjną produkcję. Nadał im nazwę Lego – od duńskiego „Leg Godt”, czyli „baw się dobrze”. Drewniane klocki sprzedawały się z różnym powodzeniem aż do czasu, gdy Ole, pod koniec lat 40. zainteresował się możliwościami wyrabiania ich z plastiku – o drewno było w Danii coraz trudniej, a jego obróbka trwała bardzo długo. Pierwsze plastikowe komplety wyszły z niewielkich jeszcze wówczas zakładów na wiosnę 1949 r. W ciągu kilku lat klocki były już znane w Niemczech, Wielkiej Brytanii, Belgii, Holandii i prawie całej Skandynawii. Pod koniec lat 50. podrabiano je w Związku Radzieckim, Polsce i Czechosłowacji. Podróbkę nigdy jednak nie dorównywały oryginałom – były zawsze trochę wyblakłe, wykonane z kiepskiej jakości plastiku, niedokładne, a przede wszystkim proponowano je tylko w kilku wzorach i wielkościach.

W TYM samym czasie projektanci Lego cały czas opracowywali nowe wzory klocków, dopasowywali je do poprzednich tak, by mogły być używane razem. Dziś produkuje się kilka tysięcy różnych elementów, a wszystkie z nich do siebie pasują (z wyjątkiem Duplo, które za założenia mają większe rozmiary). Można też wybierać w tysiącach zestawów – od takich, które składają się z kilku klocków, do takich, które zawierają na-

lejki dzieci, ich rodziców i dziadków. Dopiero na godzinę przed zamknięciem „ogonki” stają się krótsze, ale wtedy nie ma tam już po co wchodzić. Na zwiedzanie Legolandu trzeba poświęcić co najmniej kilka godzin.

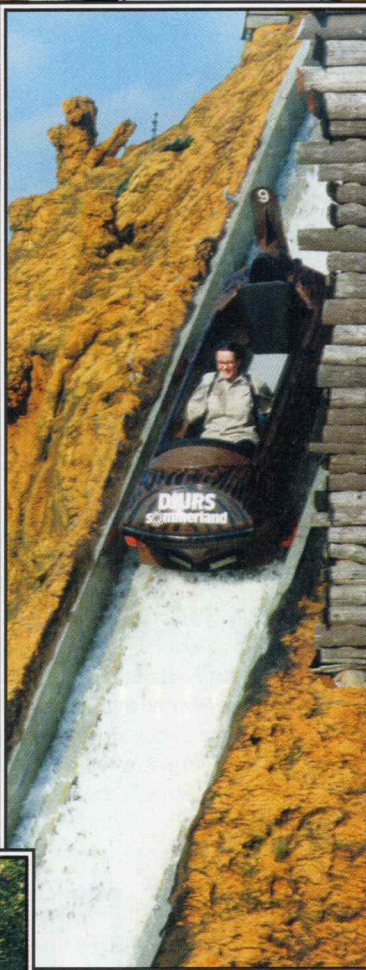
W czarodziejskiej krainie

JUŻ PRZED bramą Legolandu można spotkać piratów trzymających na ręku plastikowe papugi. Korsarze uzbrojeni są w klockowe pistolety oraz szable i rozdają kolorowe foldery. Tuż za bramą zwiedzających wita czarodziejski świat miniaturowych replik największych miast Europy, gdzie absolutnie wszystko – domy, drzewa, samochody, samoloty, statki –

zrobione jest z plastikowych elementów. Nieco dalej kilkuletnie maluchy mogą uczyć się zasad ruchu drogowego i zdobyć swą pierwszą w życiu legolandową licencję kierowcy rajdowego. Tuż za uliczkami, którymi jeżdżą

kandydaci na legokierowców, czekają wagoniki powietrznej kolejki, z której można zobaczyć cały teren (można go też zwiedzić jeżdżąc zwykłą kolejką naziemną). Niezapomnianym przeżyciem jest także

udział w legosafari. Jego uczestnicy mają niepowtarzalną okazję, aby spotkać legozebrę, legożyrafę, legomałpę oraz całą masę przeróżnych klockozaurów.

KTOŚ, kto nie boi się wysokości, powinien wznieść się w szklanej kopule na wysokość 20 metrów. Dostrzeże stamtąd najodleglejszy w miasteczku Cestleland (Zamkoland). W podziemiach największej budowli (zwiedza się je szybką kolejką górską) zobaczyć można szlacheckie uczyty sprzed wieków, wymyślne sale tortur, a także smoka, który strasliwym rykiem straszy plastikowych mieszkańców grodu. W sąsiedniej warowni odbywają się pokazy średniowiecznych walk, występy szkockich kapel, a jeszcze dalej do zabawy zaprasza prawdziwy, drewniany, prehistoryczny gród.

KRAINĘ piratów (Piratenland) zwiedza się płynąc łodzią. Po drodze podróżników zaczepiają plastikowe krokodyle, a z samotnej wyspy pozdrawia Robinson Cruzoe.

Następnie łodzie wpływają do pieczar, by wszyscy mogli zobaczyć jak wyglądało codzienne życie piratów i pieczary, w których chowali swoje łupy – szkoda, że nie można dosięgnąć tych kosztowności.

W SĄSIEDNIM Legoredo Town, plastikowej namiastce dzikiego Zachodu, pływa się indiańską canoe, by potem, mocząc sobie całkowicie ubranie, płukać plastikowe złoto. Nieopodal Legoredo Town rozbili swe obozowisko Indianie, a tuż za nimi powstał potężny Duplo Land dla najmłodszych. Wszystkich atrakcji nie sposób opisać, ale najważniejsze, że każda z nich została dopracowana w najmniejszych szczegółach.

ZMĘCZENI zwiedzaniem i zabawą legopodróżnicy bez trudu znajdą tawernę lub saloon, w których będą się mogli najeść do syta – wbrew pozorom potrawy wcale nie są plastikowe. Dla rodziców z małymi dziećmi przygotowano stoły do przewijania maluchów, a także zaciszne miejsca, gdzie pociechy mogą się spokojnie zdrzemnąć. Zamożniejsi, których stać na wynajęcie na miejscu pokoi, przejdą jednym z tuneli bezpośrednio z Legolandu do sąsiadujących z nim hoteli. A jeśli wolą wrócić do domu, po kwadransie spaceru znajdą się na lotnisku i odleć do Hiszpanii, Niemiec, Włoch...

POLACY chętnie zanocują w tanim, oddalonym o 12 kilometrów kempingu w Randboldal. Nie dość, że za 250 koron na dobę można tam wynająć czteroosobowy domek z kompletnie wyposażonymi kuchnią i łazienką, to jeszcze można się tam dogadać po polsku, bo żona właściciela, Danuta Sorensen, pochodzi z Gdańska.

Krzysztof Mich

foto: archiwum autora

wet tysiąc. Jeśli ueziera się ich 45 milionów, to z powodzeniem można się zabrać do budowy Legolandu. Przed tym niepowtarzalnym parkiem rozrywki codziennie, od końca marca do końca października, ustawiają się ko-

1 korona duńska – 0,55 PLN
wstęp do Legolandu (wszystkie atrakcje w cenie):
dorośli – 125 koron, dzieci – 95 koron
legohotdog – 15-25 koron
obiad na miejscu – 65-100 koron
lody – 10-30 koron
kufel piwa – 15-20 koron

Świat według ENDO

Dziecięcy świat to niewinność i niczym nie ograniczona wyobraźnia i ufność. Trzeba ogromnej wrażliwości, aby świadomie i mądrze kształtować to nieskalane niczym piękno. Ale jak to robić, kiedy na rynku brakuje takiego produktu dla dzieci, jaki sami chcielibyśmy kupować? Okazuje się, że nie ma innej metody, jak tylko stworzyć go samemu.

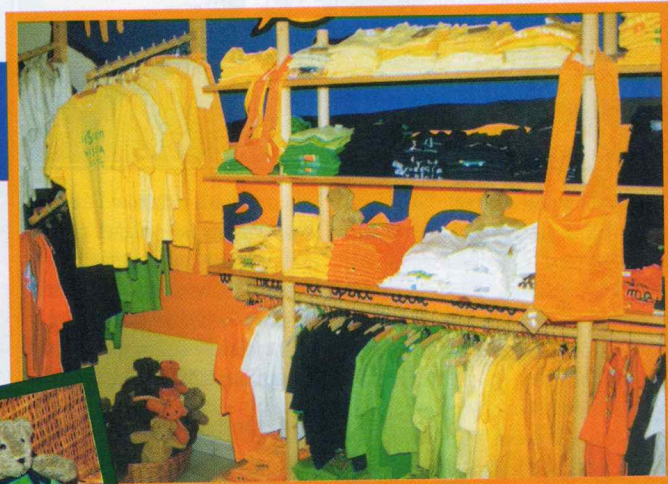
„PRZEROSŁEM tatę”, „Mój syn mnie przerasta”, „To jest koszulka, z której wyrósł mój syn”... – to tylko kilka napisów na koszulkach Endo z kolekcji dla prawdziwych mężczyzn. A przecież równie oryginalne propozycje ubiorów znajdują tutaj także małe damy i ich mamy, oraz... misie. Niestety, dorośli mają do dyspozycji tylko T-shirty, dzieci i misie – co dusza zapragnie. Produkty wytwarzane są w 90 procentach z tkanin polskich. Z zagranicy sprowadzane są tylko takie materiały, głównie wykończe-

niowe, których w Polsce nie można jeszcze kupić, albo takie, które nie mają odpowiedniej jakości.

FIRMA przygotowuje dwie kolekcje rocznie: wiosenno-letnią oraz jesienno-zimową. Pierwszą wprowadza na rynek na przełomie lutego i marca, drugą – w sierpniu. Mniej więcej co dwa tygodnie można w sklepach znaleźć coś nowego. W sprzedaży są krótkie serie w danym rozmiarze – czasem nawet w tym rozmiarze można znaleźć zaledwie jedną sztukę.

Anioł nie człowiek

OZDOBA dziecięcych ubrań są pełne humoru rysunki grafików i przeszycone ciepłem wierszyki („Zanim schrupiesz mnie ze smaczkiem, zaopiekuj się robaczkiem” – na rysunku jest jabłuszko), sentencje i złote myśli („Niebo gwiaździste nade mną, chęć na marchewkę we mnie” – na rysunku jest królik; „Człowieku, nie bądź przesądny” – czarny kot) oraz cytaty m.in. z Gałczyńskiego czy Mickiewicza. Bardzo często rysunki w połączeniu z tekstem pełnią także funkcję edukacyjną (kolejne stadia rozwoju motyla), a wszystkie informacje są oczywiście rzetelnie sprawdzone w źródłach naukowych i następnie przystosowane do wieku odbiorców. Pojawiają się także całe serie tematyczne –

prawdziwym przebojem była na przykład anielska pościel. Największym zainteresowaniem cieszyły się jaśki z namalowanym labiryntem i wierszykiem:

„W czterech rogach poduszeczki stoją cztery aniołeczki. Powiedz, który aniołeczek Znajdzie złoty tobołeczek”.

uniesień razem z Małgorzatą Strzałkowską i jej książką „Hocki-klocki dla każdego – i małego, i dużego”, którą zdobią „kolaże autorki, wyklejane we wtorki” (Małgorzata Strzałkowska jest także autorką wielu tekstów na ubrania). Prozaicy natomiast zanurzają się w opowieści Elżbiety o Kruszkach i Jagusi.

NAJWAŻNIEJSZĄ postacią Endo jest bezsprzecznie Miś. Pluszowy przyjaciel dzieci ma m.in. zyte na miarę ubran-

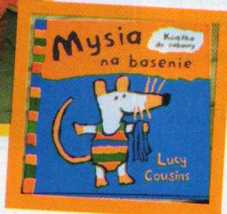
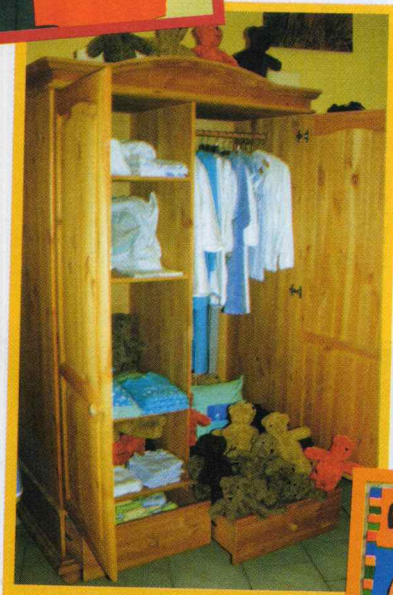
ka, fotel bujany, okulary, szafę, toaletkę, łóżko z misiową pościelą, a już wkrótce stanie się szczęśliwym posiadaczem własnych książek i oczywiście biurka, przy którym będzie mógł czytać. Nic dziwnego, że wszyscy szaleją na jego punkcie.

W POLSCE funkcjonuje obecnie ponad 20 sklepów patronackich, pozostałe nawiązują współpracę prezentując Endo, jako jedną z marek. Sklepy patronackie tworzone

są według określonych standardów. Dotyczą one estetyki i dostępności towaru, rozłożonego na półkach tak, aby klient miał do niego swobodny dostęp. Wnętrza urządzone są z wykorzystaniem naturalnych elementów dekoracyjnych – wikliny, drewna, starych mebli. Sklepy nie muszą być i nie są identyczne, ale mają charakterystyczny, rozpoznawalny styl. Tak jak proponowane przez nie towary – wszystko w najlepszym gatunku.

M. W.

foto: A. S.

Dzięki roamingowi w sieci Idea możesz rozmawiać na większości kontynentów. Aby dowiedzieć się o aktualny roaming, zadzwoń na naszą bezpłatną infolinię.

Na podróż warto mieć Ideę

Andora, Australia, Austria, Azerbejdżan, Bahrain, Belgia, Białoruś,
Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania,
Egipt, Estonia, Filipiny, Finlandia, Francja, Gibraltar, Grecja,
Hiszpania, Holandia, Hongkong, Indie, Indonezja, Irlandia, Islandia,
Izrael, Jordania, Jugosławia, Kanada, Katar, Kuwejt, Liban, Litwa,
Luksemburg, Łotwa, Makau, Malezja, Malta, Maroko, Mauritius,
Mołdawia, Monako, Namibia, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Rosja,
Republika Południowej Afryki, Rumunia, Senegal, Seszele, Singapur,
Słowacja, Słowenia, Sri Lanka, Stany Zjednoczone, Szwajcaria,
Szwecja, Tajlandia, Tajwan, Tanzania, Tunezja, Turcja, Ukraina,
Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wybrzeże Kości Słoniowej,
Wyspy Owcze, Zjednoczone Emiraty Arabskie

żeby mieć ideę

infolinia: 0 800 123456 internet: www.idea.com.pl

Kiedy roczne dochody sięgają 538 milionów marek i tendencja wzrostu utrzymuje się już od 1986 r., kiedy sieć firmowych butików oplata cały świat, czas pomyśleć o intrygującym dopełnieniu kolejnej kolekcji mody. Najlepszym pomysłem wydaje się przygotowanie idealnie pasujących do ciuszków zapachów.

SCHEMAT ten znamy od dawna, zatem nikogo nie powinno dziwić, że na światowe rynki perfumeryjne wchodzi nowa marka – MEXX. W przeciwieństwie do innych domów mody akurat MEXX-a my, Polacy, już trochę znamy. W niektórych butikach i centrach handlowych można kupić torby z emblematami MEXX, a w sklepach Royal Collection znajduje się znakomita część kolekcji tego domu. Nie jest więc tajemnicą, że stroje MEXX-a tchną umiłowanym prostotą, pachną weekendem mile spędzonym gdzieś za miastem w gronie najbliższych przyjaciół... A jeśli nawet zostajemy w rozgrzanym słońcem aglomeracji na dłużej,

wielu obowiązków, do których podchodzimy z pasją i oddaniem, zawsze staramy się podkreślić naszą niezależność i to, że jesteśmy niepowtarzalni.

INDYWIDUALIZM, poczucie humoru i optymizm są więc głównymi cechami marki odzieżowej MEXX, dlatego właśnie one znajdują odbicie w zapachach. Zapachach odrębnych, bo, jak zorientowaliśmy się rok temu, unisekсы nie są już w do-

i MEXX-a męskiego, które swoimi kolorami przypominają soft drinkowy przebój tego sezonu, czyli podwójnie żółte i niebieskie Frugo. Są świetliste, kształtne, przyjemnie trzyma się je w dłoni, pasują do siebie niczym dobrze dobrana para i tak właśnie ma być.

MEXX dla pań rozpoczyna się cytryną, jej bardziej cierpką odmianą – bergamotką, a także czarną porzeczką. Po chwili przechodzimy z zapachem do ogrodów kwiatowych, w których królują jaśmin, róża i konwalia. I tak kończymy nasz spacer z damskim MEXX-em w pełnym cedrów parku teksańskim, wdychamy utrwalające kompozycje: ambrę i korę drzewa sandałowego, delectujemy się zapachem śmiałym, zabawnym i pewnym siebie.

MEXX dla panów jest żywy i trycka energią od samego początku. Bazylia, szaflwia, lawenda, mandarynka, pobudzające zioła i owoce lata, oraz ananas, częsty składnik smakowy napojów energetyzujących – wszystkie te komponenty tworzą pierwszą, aktywną nutę zapachową męskiego MEXX-a. Geranium i igły jodłowe znów wskazują na zapach radosny i lekko swawolny, a przebijający przez ciepło roz-

grzanego jodłowego lasu jaśmin, nawiązuje do damskiej kompozycji, z którą przecież tworzy idealną parę. Na zakończenie zapachy zamszu i mchu dębu znowu bezbłędnie kojarzą się z mężczyzną wolnym, spontanicznym, indywidualistą, podróżnikiem, przedstawicielem wolnych zawodów. A w razie chłódów nasz gentleman i jego pani zakładają kurtki zamszowe i razem, idealnie pasujący do siebie, przechadzają się wśród cedrów, krocząc dumnie ku radosnej przyszłości.

OCZYWIŚCIE dla tych, którym kompozycje MEXX-a przypadną do gustu, twórcy zapachu przygotowali pełne linie kosmetyczne: dezodoranty, żele pod prysznic, mleczka do ciała. Dla tych, którzy preferują na co dzień stroje mniej formalne, a w weekendy wolą raczej styl khaki niż jeans, zapachy MEXX-a będą świetnym uzupełnieniem ich własnego stylu. Tym, którzy muszą spędzić minimum osiem godzin w oficjalnym „umundurowaniu”, kompozycje te przypomną o jeszcze innych aspektach życia, niż absolutne oddanie się wpływowi Wall Street.

Maciej Farski
foto: archiwum autora

to i tak szykowne stroje biurowe wskazują, że jesteśmy osobami niezależnymi, odważnymi, lubimy się bawić, cieszymy się życiem i mimo

brym tonie, więc teraz panie i panowie używają kompozycji nie jednokowych, lecz uzupełniających się. Mamy więc MEXX-a damskiego

nowość w pop
dzięki

tobie

Teraz możesz uzupełnić konto bez problemów:
swojemu dziecku, rodzicom, komu chcesz.

Po prostu kup POPkartę, zadzwoń ze swojego POPa
pod bezpłatny numer *111 lub z dowolnego telefonu
pod numer (0) 501 700 700 i podaj, komu chciałbyś
dodać impulsów oraz kod ze zdrapki, a my uzupełnimy
wskazane konto.

„Dzięki Tobie”.

łączy z ludźmi
(coraz bardziej)

Już dziś 87% ludności Polski w zasięgu Idei

www.idea.pl infolinia 0800 123456

W XX wieku świat nabrał tempa. Żyje nam się łatwiej i szybciej. Pokonujemy coraz większe odległości. Komputery przetwarzają dla nas coraz więcej informacji. Żyjemy sprawami całego świata. W tym świecie Idea oferuje Ci globalny zasięg, w którym do końca roku 2000 znajdzie się aż 93% ludności Polski i blisko 100 krajów całego świata.

IDEA

ciągle nowe pomysły